PRIFYSGOL GLYNDŴR

ADRODDIAD BLYNYDDOL A DATGANIADAU ARIANNOL

AR GYFER Y FLWYDDYN YN DIWEDDU
31 GORFFENNAF 2018

ELUSEN GOFRESTREDIG RHIF 1142048

CYNNWYS

Rhagair **2**

Croeso gan yr Is-ganghellor **3**

Uchafbwyntiau’r brifysgol yn gryno **5**

Gwybodaeth am yr elusen **6**

Adroddiad gan y Bwrdd Llywodraethwyr

- Adolygiad Ariannol a Gweithredol **7**
- Datganiad Budd Cyhoeddus **9**

Cyfrifoldebau’r Bwrdd Llywodraethwyr **12**

Datganiad Llywodraethu Corfforaethol **14**

Llywodraethwyr ac Ymddiriedolwyr y Brifysgol **18**

Adroddiad yr Archwilwyr Annibynnol **19**

Datganiad y prif bolisïau cyfrifyddu **22**

Datganiadau Ariannol **30**

RHAGAIR

Mae Prifysgol Glyndŵr Wrecsam yn brifysgol entrepreneuraidd a chymunedol sydd wedi ymrwymo i ddatblygiad economaidd a chymdeithasol Gogledd Ddwyrain Cymru a hyrwyddo llwyddiant a chyflogadwyedd ei graddedigion. Mae'n ceisio cyfrannu at ffyniant economaidd y rhanbarth tra'n sicrhau bod y cyfleoedd a gynigir gan addysg uwch ar gael i bawb fedr elwa ohonynt. Yn wir, mae Prifysgol Glyndŵr Wrecsam bellach ar y brig yn y Deyrnas Unedig ar gyfer cynhwysiant cymdeithasol (Sunday Times 'Good University Guide').

Mae'r Brifysgol wedi adeiladu ar lwyddiant y ddwy flynedd ddiwethaf ac yn y flwyddyn dan sylw, 2017/18, roedd mewn sefyllfa o gynhyrchu gwarged am y drydedd flwyddyn yn olynol. Rydym ni'n parhau i fod yn hyderus ynghylch ein rhagolygon ariannol i'r dyfodol. Mae'r canlyniadau cadarnhaol hyn oherwydd gwaith caled ac ymroddiad yr Is-ganghellor a'i thîm. Mae'r Brifysgol yn parhau i gadw llygad ar ac adolygu'r cwricwlwm a gynigir, yn ychwanegol at ganolbwyntio ar gynaliadwyedd ariannol, er mwyn sicrhau bod ei rhaglenni'n parhau'n ddeniadol i ddarpar fyfyrwyr ac i sicrhau bod ein graddedigion yn meddu ar y sgiliau sydd eu hangen ar gyflogwyr.

Roedd llawer o uchafbwyntiau yn ystod y flwyddyn yr ydym yn hynod o falch ohonynt, ac sy'n cael eu hamlinellu'n ddiweddarach yn y ddogfen hon; yn eu plith y llwyddiant o fod yn un o'r 10 wnaeth wneud y cynnydd mwyaf yn y Guardian University Guide 2019, wedi symud 24 lle yn uwch, a dod i blith y 100 Prifysgol gorau yn y Deyrnas Unedig yn ogystal â'r cynnydd arwyddocaol gyda'n prosiect Campws 2025 a'i nod o wella'r ystad a'r amgylchedd dysgu i'n myfyrwyr.

Mae seremonïau graddio'r Brifysgol yn fy atgoffa'n rheolaidd am wir bwrpas Prifysgol. Mae'r cannoedd o raddedigion sy'n croesi'r llwyfan bob blwyddyn wedi buddsoddi cryn amser, ymdrech ac arian i ennill eu dyfarniadau. Mae gweld eu balchder, a balchder eu teuluoedd a'u ffrindiau, yn un o uchafbwyntiau fy mlwyddyn i.

Y tu ôl i lwyddiant y Brifysgol mae ymroddiad ac ymdrechion ei staff, ei myfyrwyr a'i llywodraethwyr, a hoffwn dalu teyrnged iddynt i gyd am eu gwaith caled yn ystod y flwyddyn.

Maxine Penlington OBE
Cadeirydd y Llywodraethwyr

CROESO GAN YR IS-GANGHELLOR

Wedi ymuno â'r Brifysgol yn 2016, hon yw fy ail flwyddyn academaidd lawn a bu'n bleser o'r mwyaf i mi barhau i ddatblygu perthnasoedd proffesiynol gyda phobl, sefydliadau ac arweinyddion dinesig a gwleidyddol ar draws Cymru a'r Deyrnas Unedig. Roeddem ni'n arbennig o falch i ddathlu degfed pen-blwydd y Brifysgol mewn cyngerdd mawreddog ym mis Chwefror 2018, gyda Cherddorfa Symffoni Wrecsam yn perfformio fel ein cerddorfa breswyl.

Mae'n gyfnod o newid na welwyd ei debyg o'r blaen i brifysgolion y Deyrnas Unedig, gyda heriau ychwanegol penodol i brifysgolion Cymru gan fod addysg uwch yn fater datganoledig. Mae'n hanfodol, felly, bod Prifysgol Glyndŵr Wrecsam yn ystyried yr amgylchiadau newidiol hyn. Mae'r newidiadau arwyddocaol yn y tirwedd sy'n cael effaith uniongyrchol ar y Brifysgol yn cynnwys newid yn y model cyllido ar gyfer myfyrwyr a phrifysgolion, Brexit ac ansicrwydd ynghylch ei oblygiadau i'r economi a'r demograffeg yn ein rhanbarth, a threfniadau Sicrwydd Ansawdd sy'n mynd i gyfeiriadau gwahanol yn y sector addysg uwch yn y Deyrnas Unedig. Gydag amgylchedd gweithredu'r Brifysgol mewn cymaint o lanw a thrai, rydym ni'n cael ein herio'n barhaus i addasu a bod yn gydnerth.

Mae Strategaeth Ddiwydiannol y Deyrnas Unedig a Chynllun Gweithredu Economaidd Cymru yn lleoli prifysgolion fel sefydliadau 'angor' allweddol, yn gweithio gydag arweinyddion lleol yn y sector cyhoeddus a'r sector preifat. Mae hwn yn gyfle enfawr ac rydym ni mewn lle da i ymateb.

Mae ethos a hunaniaeth unigryw y Brifysgol yn parhau mor gryf ag erioed: mae gan ein rhaglenni academaidd a'n gwaith ymchwil ffocws cymhwysol, ac rydym ni'n cynnig cymuned gefnogol i'n dysgwyr a'n staff. Rydym ni'n ymgysylltu'n gadarn gyda diwydiant a'r gymuned yn ein rhanbarth. Gwnaeth y newidiadau ym maes Addysg Uwch a'r amgylchedd gwleidyddol, economaidd, cymdeithasol, technolegol a chyfreithiol, yn ogystal â'n cynnydd ein hunain, dynnu sylw at yr angen i adfywio ein strategaeth, felly rydym ni wedi datblygu ein *Gweledigaeth a Strategaeth hyd 2025* o'r newydd. Ein cenhadaeth yw "ysbrydoli a galluogi; gweddnewid pobl a lleoedd a llywio llwyddiant economaidd, cymdeithasol a diwylliannol." Mae pedwar parth yn ffurfio asgwrn cefn y strategaeth newydd hon: addysgu sy'n ysbrydoli; ymchwil sy'n gweddnewid; ymgysylltu sy'n galluogi a strwythur sy'n cynnal. Mae strategaethau cefnogol amrywiol, sy'n cynnwys amcanion a thargedau manwl, yn sylfaen i gyflawni ein *Gweledigaeth a Strategaeth hyd 2025*, a ddatblygwyd trwy gyfrwng proses drwyadl yn cynnwys llawer o gydweithwyr a rhanddeiliaid.

Rydym ni wedi cyrraedd nifer o gerrig milltir pwysig gyda'n rhaglen Campws 2025 hefyd, yn cynnwys agor gwagle dysgu agored cydweithredol, 'The Study', a chadarnhau ein partneriaeth gyda Chymdeithas Bel-droed Cymru trwy eu buddsoddiad £5m i adeilad Canolfan Genedlaethol Datblygu Pel-droed ym Mharc y Glowyr. Roedd hyn yn dilyn lansio cyfleusterau arlwyo wedi'u hadnewyddu yn gynharach ym mlwyddyn academaidd 2017/18, a nifer o enghreifftiau o uwchraddio ein hystad. Lansiwyd rhaglen mân waith cyfalaf, a oedd yn cynnwys caffael offer newydd, i baratoi at ddechrau blwyddyn academaidd 2018/19. Mae ein sefyllfa ariannol wedi'i hatgyfnerthu, a adlewyrchir yn y cynhyrchu gwarged a gwella'r llif arian, sy'n caniatáu i ni fuddsoddi'n arwyddocaol mewn cyfleusterau sy'n sylfaen i ansawdd profiad y myfyrwr.
Gwnaethom lansio partneriaeth gyda VMS Live a fydd yn gweithredu Neuadd William Aston, sy'n cynnwys buddsoddiad o £150,000 yn y neuadd i wella'r systemau goleuo a sain ac agorwyd

CROESO GAN YR IS-GANGHELLOR (parhad)

gwagle dysgu arloesol ar gampws Plas Coch, sy'n cynrychioli buddsoddiad pellach o £200,000 er budd ein myfyrwyr.

Prif garreg filltir yn gynnar yn y flwyddyn academaidd newydd oedd cwblhau prynu Pentref Myfyrwyr Wrecsam yn Awst 2018, gan sicrhau llety safon uchel i fyfyrwyr ynghyd â safleoedd datblygu ar gyfer ehangu ymhellach. Mae Pentref Myfyrwyr Wrecsam nesaf at brif gampws y Brifysgol a bellach mae'n ffurfio rhan annatod o'r hyn a gynigir gan y Brifysgol.

Efallai mai'r elfen fwyaf arwyddocaol o'r cyfan oedd cyflwyno chwech cais cynllunio ym mis Gorffennaf i fuddsoddi yn ein safleoedd ym Mhlas Coch a Stryt y Rhaglaw, er mwyn sicrhau caniatâd cynlluno amlinellol ar gyfer datblygu Pentref Myfyrwyr Wrecsam yn y dyfodol a gwaredu tir i gynorthwyo i gyllido ein rhaglen Campws 2025 a fydd yn gweddnewid ein campws. Mae hyn oll yn cyd-fynd yn llwyr gyda chynlluniau uchelgeisiol ar gyfer adfywio a datblygu Wrecsam yn y dyfodol. Rydym ni'n aros am ganlyniadau'r ceisiadau cynllunio.

Yn olaf, mae'r tîm Precision Optics yn Llanelwy wedi bod yn llwyddiannus yn ddiweddar gydag ystod o geisiadau cystadleuol am gyllid ymchwil a datblygu, a fydd yn ychwanegu cyfanswm o £6.7m i'r amlen ymchwil a datblygu dros gyfnod tair blynedd. Mae'r cyllid hwn yn cynnwys grantiau gan Lywodraeth Cymru a Llywodraeth y Deyrnas Unedig, cyllid yr Undeb Ewropeaidd a buddsoddiad gan y sector preifat. Mae Airbus a Qinetic yn gyflogwyr proffil uchel yng ngogledd Cymru sy'n cymryd rhan yn y prosiectau hyn.

Medrwn edrych yn ôl ar flwyddyn lwyddiannus yn 2017/18 ac rwy'n hyderus y gwnawn ni adeiladu ar hyn yn y blynyddoedd i ddod.

Yr Athro Maria Hinfelaar
Is-ganghellor a Phrif Weithredwr
Prifysgol Glyndŵr

UCHAFBWYNTIAU'R BRIFYSGOL YN GRYNO

Gwnaed gwaith rhagorol yn ystod y flwyddyn academaidd ddiwethaf, a thynnir sylw at rai o lwyddiannau'r sefydliad ac unigolion yma.

Cododd y Brifysgol 24 lle yn y 2019 – un o'r 10 uchaf ymlith y rhai wnaeth gynnydd yn y Deyrnas Unedig, ac mae Prifysgol Glyndŵr Wrecsam bellach ymhlith y 100 Prifysgol uchaf yn y Deyrnas Unedig. Yn yr un tabl gwnaeth ein cwrs Peirianneg Mecanyddol lamu 26 lle yw uwch i gymryd y safle cyntaf yn y Deyrnas Unedig am fodlonrwydd gyda'r cwrs a gwnaeth Addysg sicrhau'r ail safle (i fyny o'r pedwerydd safle) am fodlonrwydd gyda'r addysgu. Mae pum pwnc ar y brig yng Nghymru o ran boddhad addysgu, yn cynnwys Proffesiynau Iechyd, Cyfrifyddu a Chyllid, Gwyddor Cyfrifiadurol a Gwasanaethau Gwybodaeth.

Datgelodd y Times Good University Guide 2019 mai Prifysgol Glyndŵr Wrecsam sydd yn rhif un yn y Deyrnas Unedig o ran cynhwysiant cymdeithasol.

Roeddem yn falch o ennill nifer o wobrau cenedlaethol yn y flwyddyn ddiwethaf. Gwnaeth canolfan y Brifysgol ar gyfer technoleg opto-eletroneg lefel uchel, OpTIC, ennill dwy wobr yng ngwobrau Partneriaeth Busnes ac Addysg Insider: y Wobr Ymchwil a Datblygu a'r Wobr Cynnyrch Newydd. Enillodd tîm Gyrfaoedd y Brifysgol y wobr genedlaethol am Gefnogi Cyflogadwyedd Myfyrwyr / Graddedigion yng ngwobrau'r Gymdeithas Gwasanaethau Cynghori Gyrfaoedd Graddedigion (AGCAS). Roedd gan un o'n darlithwyr nyrsio, Angela Williams, reswm i ddathlu eleni hefyd, ar ôl dyfarnu Rhyddid Dinas Llundain iddi.

Bu ein Hundeb Myfyrwyr yn fuddugol ddwywaith hefyd, gan ennill Undeb Myfyrwyr y Flwyddyn yn ngwobrau Undeb Cenedlaethol y Myfyrwyr Cymru; a'r Wobr Cyfranogiad am eu hymgyrch Tlodi Mislif yng ngwobrau cenedlaethol Undeb Cenedlaethol y Myfyrwyr. Gwnaeth yr Undeb hefyd sicrhau ymweliad proffil uchel am y tro cyntaf i'w seremoni wobrwyo ei hun ar ffurf Llywydd Undeb Cenedlaethol y Myfyrwyr, Shakira Martin, wnaeth ymweld â'r Brifysgol a Gogledd Cymru am y tro cyntaf, lle gwnaeth ganmol y Brifysgol am ei gwaith yn lledaenu cyfranogiad.

Mae nifer o'n myfyrwyr wedi cael llwyddiant nodedig yn ystod y flwyddyn hon hefyd, yn cynnwys y fyfyrwraig Seicoleg Jenni Louise Fowler a enillodd y wobr Cyfraniad Eithriadol gan yr Uned Diogelwch Camdrin Domestig a Samurai Duck a raddiodd mewn cyfrifiadureg, y dyfarnwyd grant £5,000 iddo gan y rhaglen datblygu doniau, Transfuzer 2018. Gwnaeth cyn fyfyriwr, Carl Payne, sydd hefyd yn gweithio yng nghampws Llaneurgain y Brifysgol, wneud y penawdau ledled y Deyrnas Unedig ar ôl darganfod chwilen y tybiwyd ei bod wedi darfod, y Chwilen Deilen Gwernen. Llwyddodd y myfyriwr peirianneg Jose Ortega i sicrhau ei swydd ddelfrydol gyda Bentley, gwnaeth Jamie Davies a raddiodd mewn Newyddiaduraeth sylwebu ar y gystadleuaeth Eurovision Song Contest eleni a Gareth Jones, a raddiodd mewn Technoleg a Chynhyrchu Teledu, oedd y dyn camera ieuengaf yng Ngemau Olympaidd y Gaeaf eleni yn PyeongChang.

Roedd yr arwr pel-droed Ian Rush MBE, ymhlith yr enwau nodedig wnaeth dderbyn Cymrodoriaeth yn ystod seremonïau graddio'r Hydref y Brifysgol. Mae'n un wnaeth sgorio'r mwyaf o goliau yn hanes pel-droed ac yn cael ei ystyried yn chwaraewr gorau erioed Clwb Pel-droed Lerpwl. Rhai eraill wnaeth dderbyn Cymrodoriaeth oedd y pianydd Cymreig enwog, Llŷr Williams a'r entrepreneur, actor a seren y byd adloniant, Stifyn Parri, yn ogystal â'r wraig fusnes llwyddiannus Alwen Williams, y peiriannydd Christopher Morris a threfnydd yr Eisteddfod Genedlaethol, Hywel Wyn Edwards.

Mae'r Brifysgol yn parhau i gynnig cymuned fywiog, gyfeillgar a chefnogol gyda system tiwtor personol i gynorthwyo unigolion i gyflawni eu potensial trwy ragoriaeth academaidd. Cyfraniadau o bob cwr o'r brifysgol gyfan, o aelodau staff unigol i'n graddedigion, sy'n creu llwyddiannau'r Brifysgol.

GWYBODAETH AM YR ELUSEN

Mae Prifysgol Glyndŵr yn elusen gofrestredig dan delerau'r Ddeddf Elusennau 2011 (elusen gofrestredig rhif 1142048)

Swyddfa Gofrestredig

Ffordd yr Wyddgrug

Wrecsam

LL11 2AW

Banc

National Westminster Bank plc.

33 Stryt yr Arglwydd

Wrecsam

LL11 1LP

Archwilydd Allanol

KPMG LLP

1 Sovereign Square

Leeds

LS1 4DA

Archwilydd Mewnol

RSM LLP

Festival Way

Festival Park

Stoke-on-Trent

ST1 5BB

ADOLYGIAD ARIANNOL A GWEITHREDOL

Adolygiad Ariannol

Perfformiad ariannol cyson

Mae blwyddyn ariannol 2017/18 wedi gweld Grŵp y Brifysgol yn parhau ei adferiad ariannol, ar ôl cynhyrchu gwarged gweithredol am y drydedd flwyddyn yn olynol. Mae'r Brifysgol yn parhau i adeiladu sylfaen gadarn ar gyfer cynaliadwyedd yn y dyfodol.

Roedd y flwyddyn yn argoeli'n heriol gyda'r incwm a niferoedd y myfyrwyr yn parhau'n debyg i lefelau 2016/17. Roedd hyn yn ei gwneud yn ofynnol rheoli'r costau'n ofalus a pharhau i roi pwyslais ar effeithlonrwydd ac adolygu adnoddau er mwyn sicrhau canlyniad ariannol cadarnhaol. Cynhaliwyd adolygiadau effeithlonrwydd yn ystod y flwyddyn i sicrhau gwasanaethau gwerth gorau, gan arwain at arbedion yn ystod y flwyddyn a pharhaus oddeutu £2m. Bydd y siapio yma yn cael effaith buddiol ar y sylfaen costau ar gyfer cyllidebau blynyddol y dyfodol, a fydd yn caniatáu ar gyfer cynhyrchu gwargedau yn y dyfodol a'r gallu i barhau i fuddsoddi yng nghampws y Brifysgol a'r gwasanaethau i fyfyrwyr.

Cafwyd gwarged gweithredol o £1.001m gyda gwarged net o £0.412m, ac mae Grŵp y Brifysgol wedi diweddu'r flwyddyn gyda mwy na £4.1m o arian pariod, cynnydd arwyddocaol ar sefyllfa'r flwyddyn flaenorol sef £2.8m.

Serch hynny, nid yw'r Brifysgol wedi bod yn cronni arian parod. Defnyddiwyd yr arian parod i ad-dalu ymrwymiadau o flynyddoedd blaenorol, yn ogystal â buddsoddi mewn gweithgareddau cynllunio cyfalaf. Mae'r flwyddyn hon wedi gweld parhad mentrau i gau gweithgareddau anweithredol neu fentrau'n gwneud colledion, gyda'r ffigurau gwarged terfynol yn cael eu heffeithio gan gofnodion cyfrifyddu i gael gwared ar ddarpariaethau ac atebolrwyddau blaenorol o fantolenni'r Brifysgol a'i his-gwmnïau.

Proffil incwm a gwariant hanesyddol

	2018	2017	2016	2015
	£000's	£000's	£000's	£000's
Total academic income	29,105	29,486	31,864	33,888
Total non-academic income	6,326	6,230	7,590	8,507
Total gross income	**35,431**	**35,716**	**39,454**	**42,395**
Total Pay costs excluding additional LGPS staff pension costs	**(22,191)**	**(22,984)**	**(23,493)**	**(24,883)**
Total Non pay costs	**(12,239)**	**(11,425)**	**(14,424)**	**(17,796)**
Total expenditure excluding additional LGPS staff pension costs	**(34,430)**	**(34,409)**	**(37,917)**	**(42,679)**
Operating surplus/ (deficit) excluding additional LGPS staff pension costs	**1,001**	**1,307**	**1,537**	**(284)**
LGPS Pension Costs excluding employer contributions	(589)	(715)	(670)	-
Loss on disposal of fixed asset to finance lease	0	(44)	-	-
Exceptional costs	-	-	0	(1,760)
Net surplus / (deficit)	**412**	**548**	**867**	**(2,044)**

Cynhwysir costau pensiwn y Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol, ac eithrio cyfraniadau'r cyflogwr, yn y gwarged / (diffyg) net o 2016 o ganlyniad i fabwysiadu FRS 102.

Dangosyddion perfformiad allweddol ariannol

Financial Key Performance Indicators

	2018	2017	2016	2015
Total Income	35,431	35,716	39,454	42,395
Net surplus / (deficit) as a % of total income	1.2%	1.5%	2.2%	(4.8%)
Cash balance (£000's)	4,117	2,827	3,238	704
Staff costs including additional LGPS staff pension costs as a % of gross income	62.6%	64.4%	59.5%	58.7%

Lefelau incwm

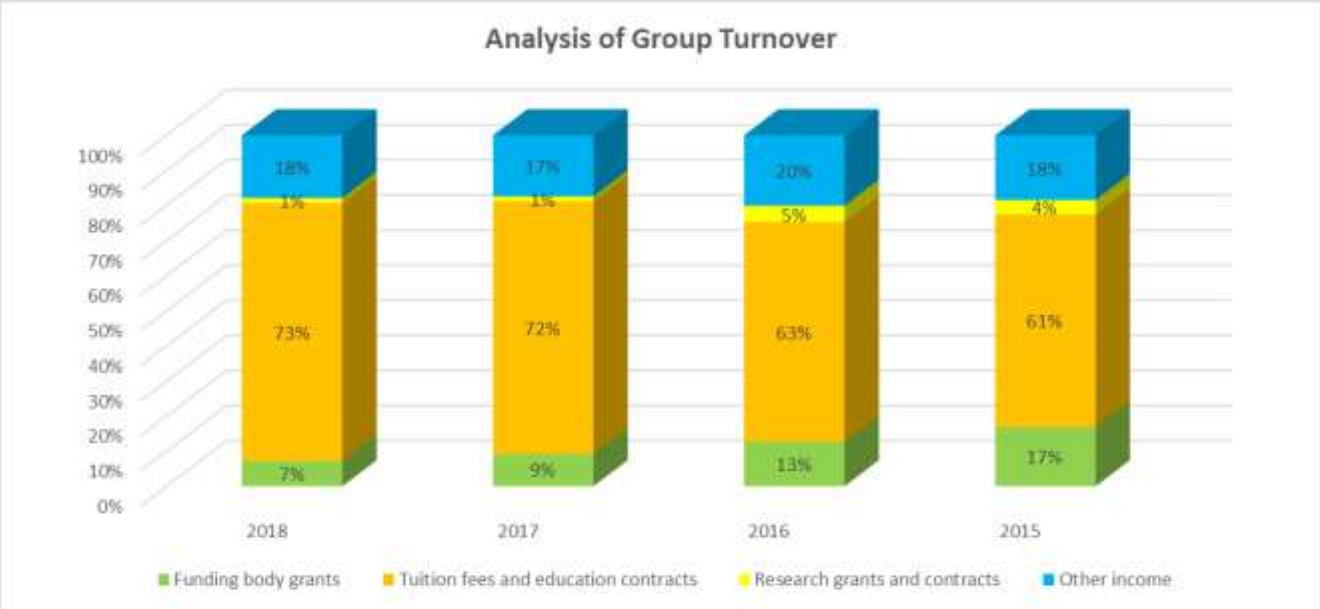

Gwnaeth cyfanswm incwm y grŵp leihau 0.7% i £35.4m yn 2017/18. Gyrrwyd hyn gan y broses ddiosg, yn cynnwys y flwyddyn derfynol o weithredu yn Llundain a thynnu ymaith rhai gweithgareddau y tu allan i'r busnes academaidd craidd a oedd yn gwneud colledion. Felly mae rheoli'r portffolio yn strategol wedi bod yn sylfaen i sefydlogrwydd a chynaliadwyedd y Brifysgol, yn cynnwys lleihau'r sylfaen costau, parhau i greu gwargedau net a chynyddu'r balansau arian parod. Felly mae'r darlun yn ei gyfanrwydd yn un sy'n cyfleu gwella.

Mae prif ffynhonnell refeniw'r Brifysgol yn parhau i ddeillio o ffioedd dysgu a chytundebau addysg, a gynyddodd o 72% i 73% o gyfanswm incwm y grŵp yn 2017/18.

Niferoedd myfyrwyr

Roedd niferoedd y myfyrwyr amser llawn yn gymharol sefydlog yn gyffredinol, gyda 3,218 o fyfyrwyr. Cafwyd dirywiad parhaus, ond nid annisgwyl, yn y cofrestriadau yng Nghampws Llundain, wedi gostwng i 45, wrth i'r trefniadau addysgu ddod i ben. Serch hynny, crewyd partneriaethau newydd yn Sri Lanka, Myanmar a Singapore a arweiniodd at gynnydd bach yn nifer y myfyrwyr rhyngwladol. Mae'r myfyrwyr hyn bellach yn cynrychioli 9% o'r myfyrwyr (roedd hyn yn 8% yn 2016/17 a 12% yn 2015/16).

Gwnaeth nifer y cofrestriadau gradd gyntaf y Deyrnas Unedig leihau ychydig i 2,562 a gwelwyd cynnydd bychan yn y cofrestriadau nad oeddynt o'r Deyrnas Unedig i 232, oherwydd trefniadau partneriaeth

newydd. Gwnaeth y myfyrwyr newydd wedi eu cofrestru ar gyfer Blwyddyn Sylfaen leihau i 239. Os yw'r myfyrwyr hyn yn medru aros ar eu cwrs astudiaeth, maent yn y Brifysgol am bedair blynedd, ond cydnabyddir yr heriau yn sicrhau cadw'r garfan hon.

O ran cofrestriadau ôl-raddedig (a addysgir) roedd 147 o gofrestriadau ôl-raddedig amser llawn y Deyrnas Unedig/Undeb Ewropeaidd ar gyrsiau a addysgir yn 2017/18. Roedd hyn yn cynrychioli cynnydd ers 2016/17. Dangosodd cofrestriadau rhan amser ddirywiad bach i 3,159.

Rheoli gwariant gweithredol
Parhaodd y gwariant gweithredol yn gyson ar £34.4m yn 2017/18. Lleihaodd costau staff £0.4m i £22.8m trwy effaith yr ailstrwythuro a ddigwyddodd yn ystod y flwyddyn. Mae costau staff yn cynrychioli 62.6% o gyfanswm refeniw'r grŵp (2016/17: 64.4%).

Cynyddodd y costau nad ydynt yn ymwneud â staff £0.7m yn y flwyddyn (heb gynnwys dibrisant a chostau llog). Mae'r cynnydd hwn yn adlewyrchu'r costau cynyddol nad ydynt yn ymwneud â staff yn deillio o wasanaethau arlwyo a ddarparwyd gan gytundeb asiantaeth, rhyddhau darpariaeth dyledion drwg un tro yn unig yn 16/17 a chynyddu'r buddsoddiad mewn llyfrau.

Cynnydd yn yr asedau net
Lleihawyd atebolrwydd pensiwn y Grŵp fesul £6.0m i £20.2m ar 31 Gorffennaf 2018. Yr effaith o ganlyniad i hyn oedd yn bennaf gyfrifol am gynnydd net o £7.4m i asedau net y grŵp, sydd wedi eu prisio ar £30.5m erbyn hyn, o'i gymharu gyda £23.1m y llynedd. Mae'r cynnydd arwyddocaol hwn yng ngwerth yr Asedau Net yn deillio'n bennaf o amodau'r farchnad a oedd yn bodoli ar adeg prisio'r gronfa Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol.

Hylifedd
Parhawyd i wneud cynnydd arwyddocaol yn lleihau lefel graidd y dyledwyr masnach trwy gydol y flwyddyn. Roedd y sefyllfa arian parod i gloi yn £4.1m ar 31 Gorffennaf 2018 sy'n dangos cynnydd o £1.3m yn erbyn sefyllfa arian parod ar ddiwedd y flwyddyn y llynedd o £2.8m. Daw'r sefyllfa hon oherwydd bod Grŵp y Brifysgol yn parhau i ganolbwyntio ar uchafu a monitro derbyniadau arian parod trwy wella gweithdrefnau rheoli credyd ynghyd â rheolaeth fanwl a rheoledig o ran gwariant.

Rhagolygon ariannol cadarnhaol
Mae'r Brifysgol yn gatalydd economaidd pwysig o ran llwyddiant economi gogledd Cymru, ac mae'n cefnogi datblygu sgiliau rhanbarthol a chenedlaethol. Roedd y Brifysgol wedi wynebu heriau ariannol yn flaenorol ond, gyda chefnogaeth ei rhanddeiliaid allweddol, mae wedi parhau i ailsefydlu ei hun sydd wedi arwain at warged gweithredol am y drydedd flwyddyn yn olynol. Bydd parhau i weithredu'r Strategaeth Cyllid yn gweld y Brifysgol yn parhau i gynnal ei sefyllfa ariannol iach a bod ar y trywydd cywir i gyflawni ei chenhadaeth bwysig.

Amcanion ariannol allweddol y strategaeth yw:

1. Sicrhau **Cynaliadwyedd Ariannol** tymor hir y Brifysgol.
2. Cynnal **Solfedd**.
3. Hyrwyddo **Effeithlonrwydd** a **Gwerth am Arian**.
4. Sicrhau safonau uchel **Uniondeb** ac **Atebolrwydd** ariannol.
5. Cynyddu gwerth ac amrywiaeth yr **Incwm** o ffynonellau cyhoeddus, preifat a busnes.
6. Sicrhau bod y **Risgiau Ariannol** sy'n gysylltiedig â gweithgareddau sy'n bodoli eisoes a chyfleoedd newydd yn cael eu cyfathrebu a'u rheoli'n briodol.

7 Defnyddio dull clir a chadarn o ran **Cynllunio Ariannol**, gwneud penderfyniadau a **Dyrannu Adnoddau**

Mae'r Grŵp wedi parhau i gynhyrchu gwarged gweithredol yn ystod 2017/18 ac mae recriwtio myfyrwyr a'r perfformiad ariannol ar ddechrau'r flwyddyn academaidd newydd yn dynodi bod y trywydd ar i fyny yn parhau tuag at ddyfodol cynaliadwy.

DATGANIAD BUDD CYHOEDDUS

Mae Prifysgol Glyndŵr yn elusen gofrestredig sy'n ceisio darparu a datblygu addysg uwch yng ngogledd ddwyrain Cymru, Cymru, y Deyrnas Unedig a thramor. Ei chenhadaeth yw *ysbrydoli a galluogi: gweddnewid pobl a lleoedd a llywio llwyddiant economaidd, cymdeithasol a diwylliannol.*

Amcanion elusennol y Brifysgol yw darparu addysg uwch a chynnal gwaith ymchwil; ac mae budd yr amcanion hyn yn deillio o gyfranogiad unigolion mewn cyrsiau a hysbysir gan ymchwil ac a arweinir gan ddiwydiant er mwyn darparu unigolion proffesiynol sy'n barod am yrfa, sy'n cefnogi ac yn bodloni anghenion yr economi ranbarthol, genedlaethol a rhyngwladol. Y buddiolwyr yw'r cyhoedd yn gyffredinol gan fod addysg yn agored iddynt.

Mae ehangu mynediad yn rhan annatod o gymeriad y Brifysgol, wedi'i seilio ar ymrwymiad i ddarparu mynediad teg, cefnogol a chynhwysol yn gymdeithasol i addysg uwch, ac i chwalu'r rhwystrau mynediad i Addysg Uwch i bobl o bob sector yn y gymdeithas. Y Brifysgol sydd yn rhif un yn y Deyrnas Unedig o ran cynhwysiant cymdeithasol[1]. Mae'r safle yma yn cynnwys safleoedd nodedig eraill megis y trydydd yn y Deyrnas Unedig o ran derbyn myfyrwyr o ardaloedd amddifadus (30.8%), cyntaf yn y Deyrnas Unedig o ran nifer y myfyrwyr anabl (26.7%), trydydd yn y Deyrnas Unedig o ran myfyrwyr aeddfed (63.8%), cyntaf yn y Deyrnas Unedig o ran derbyn myfyrwyr o ysgolion y wladwriaeth (99.3%) a chydradd 16 yn y Deyrnas Unedig o ran nifer y myfyrwyr dosbarth gweithiol (46.2%).

Yn ychwanegol at hyn mae'r Brifysgol wedi datblygu strategaeth ymgysylltu dinesig, sy'n llywio'i huchelgais i fod yn weddnewidiol, ymatebol a chael ei harwain gan y galw. Mae'n gweithio mewn partneriaeth yn y rhanbarth, a'r nod yw uno addysgu, ymchwil ac ymgysylltu gan ganolbwyntio ar ehangu cyfranogiad a gwaith cymunedol, er mwyn creu effaith cymdeithasol ac economaidd cadarnhaol ar draws y rhanbarth. Mae'r Brifysgol yn cyflawni nifer o brosiectau trawsnewid ar draws y rhanbarth dan y strategaeth hon.

Mae'r Brifysgol yn cynnig cyrsiau mewn ystod o bynciau, yn cynnwys y celfyddau creadigol a chymhwysol, yr amgylchedd adeiledig, peirianneg, cyfrifiadureg, gwyddorau iechyd a gwyddorau cymdeithasol cymhwysol. Mae mwy na 30 o gyrff proffesiynol yn achredu cyrsiau'r Brifysgol.

Bwriedir i lawer o waith ymchwil y Brifysgol a gyllidir greu budd i'r cyhoedd, p'un ai o ran cymunedau o ddiddordeb neu gymunedau lleoedd. O'r 17 o brosiectau ymchwil a gyllidwyd yn allanol a oedd ar waith yn 2017/18, comisiynwyd 13 gan y sector cyhoeddus a mudiadau gwirfoddol i gefnogi eu hamcanion budd cyhoeddus eu hunain. Roedd y mudiadau hyn yn cynnwys Barnardo's, Addaction, Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr, Forces in Mind Trust, y Weinyddiaeth Gyfiawnder, Cymdeithas Genedlaethol Plant Byddar, Llywodraeth Cymru a Chyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam. Roedd y gwaith ymchwil ei hun yn cwmpasu ystod o bynciau, yn cynnwys rhianta, camdrin domestig, camddefnyddio alcohol a chyffuriau, cefnogaeth i gyn aelodau'r lluoedd arfog, digartrefedd ac anabledd.

Mae staff y Brifysgol yn elwa trwy gymryd rhan yng ngwaith ymchwil a gweithgareddau ysgolheigaidd y Brifysgol. Mae hyn yn cynorthwyo i sicrhau bod eu gwybodaeth a'u sgiliau'n cael eu cadw'n gyfredol a chryfhau eu henw da proffesiynol ac academaidd yn y Deyrnas Unedig ac yn rhyngwladol. Mae'r staff hefyd yn elwa o gydweithredu gydag academyddion mewn prifysgolion eraill yn y Deyrnas Unedig ac yn rhyngwladol. Mae budd i staff y sefydliadau partner o ymgysylltu gyda staff y Brifysgol hefyd.

---

[1] Ffynhonnell Tabl Cynghrair Prifysgolion The Times & Sunday Times University League 2019

PRIFYSGOL GLYNDŴR

ADRODDIAD Y BWRDD LLYWODRAETHWYR

Isod rhoir enghreifftiau o weithgareddau penodol a gynhaliwyd yn ystod 2017/18.

- Arddangosfa yn ystyried sut mae paentio'n effeithio ar bobl sy'n byw gyda demensia, ac a oedd yn dangos eu gwaith yn Oriel y Brifysgol. Roedd yr arddangosfa yn cynnwys gwaith gan fyfyriwr Doethuriaeth, a fu'n gweithio gydag wyth unigolyn yn byw gyda demensia, mewn cydweithrediad gyda chanolfan gelfyddydau leol, i gynhyrchu'r paentiadau fel rhan o'i gwaith ymchwil.

- Gwnaeth partneriaeth gyda staff Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr ymchwilio i'r potensial i ddefnyddio cyfraniad gweithgareddau celf i gryfhau llesiant cleifion.

- Fel rhan o'r Strategaeth Ymgysylltu Dinesig mae'r Brifysgol yn arwain ar Arfer Cymunedol y prosiect Presgripsiynau Cymdeithasol mewn partneriaeth gyda Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr a'r symudiad 2025; ac wedi cyd-greu rhaglen newydd Arweinyddiaeth Gwasanaethau Cyhoeddus i gefnogi'r pum ffordd o weithio a nodir gan Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015; ac mae'n ymwneud â datblygu 'labordy dysgu' i gefnogi gweithio ar draws ffiniau sectorau a phroffesiynol ar heriau cyffredin; a gyrru prosiect gwirfoddoli is-ranbarthol.

- Roedd nifer o ddarlithoedd proffesiynol a chyhoeddus yn agored i'r cyhoedd, yn cynnwys darlithoedd ar: ymchwilio i'r ffyrdd y gwnaeth y bodau dynol cynharaf ddarganfod adnoddau yn yr amgylchedd naturiol, cydnerthedd mewn ecosystemau a chelf gyfoes a dyfodol Ffydd yng Nghymru, er enghraifft.

- Cynhaliodd y Brifysgol ddigwyddiad Carnifal Geiriau a oedd yn agored i'r cyhoedd, a oedd yn cynnwys darlleniadau o lyfrau Aled Lewis Evans yn Gymraeg a Saesneg, panel o awduron hanesyddol yn trafod 'Mae fy nghyfnod i yn well na dy un di', a'r awdur Robyn Young yn siarad am ei thaith bersonol o'i llyfr cyntaf i'w llyfrau diweddaraf hynod o boblogaidd.

- Cafodd myfyrwyr celf gymhwysol Lefel 4 yn arbenigo mewn cerameg, tlysau a gwaith metel gyfle i arddangos eu gwaith yng Nghanolfan Grefft Rhuthun.

- Cynhaliwyd amrywiaeth o ddigwyddiadau a chyngherddau cerddorol a chomedi fel rhan o raglen digwyddiadau cyhoeddus i'r cyhoedd yn Neuadd William Aston.

- Cynhaliwyd cyfres o ddiwrnodau profiadau i israddedigion i roi blas ar fywyd prifysgol i unigolion.

- Mae staff Prifysgol Glyndŵr wedi bod yn gweithio gyda chydweithwyr mewn gwledydd Ewropeaidd eraill ar brosiectau datblygu'r cwricwlwm wedi'u cyllido gan raglen Erasmus+ yr Undeb Ewropeaidd, gan fynd i'r afael â phynciau mor amrywiol ag iechyd electronig, mudo a mentrau cymdeithasol.

- Gwnaeth myfyrwyr yng nghampws Llaneurgain y Brifysgol gymryd rhan yn yr Awr Ddaear fyd-eang sy'n cynyddu ymwybyddiaeth am effeithiau newid yn yr hinsawdd.

- Gwnaeth is-gwmni'r Brifysgol, Techniquest Glyndŵr, drefnu stondinau dros dro yng nghanol tref Wrecsam yn darparu gweithgareddau ac arddangosfeydd rhyngweithol am ddim wnaeth arwain at 3,500 o bobl yn ymweld yn ystod un diwrnod ym mis Ebrill. Cynhaliwyd digwyddiad tebyg mewn cydweithio unigryw gyda'r Awyrlu wrth ddathlu canmlwyddiant y llu awyr.

- Trefnodd caplaniaeth y Brifysgol ddau gasgliad banc bwyd i Fyddin yr Iachawdriaeth ei ddosbarthu i deuluoedd lleol sy'n cael trafferth prynu darpariaethau sylfaenol. Cynhaliwyd un ar gyfer y Nadolig a chasgliad dilynol yn nechrau 2018 i gyfrannu i warws Banc Bwyd Wrecsam. Hefyd casglwyd dillad cynnes a nwyddau hylendid ar gyfer poblogaeth ddigartref Wrecsam i Fyddin yr Iachawdwriaeth eu dosbarthu.

- Cynhaliwyd cyfres o ddosbarthiadau meistr am ddim i edrych ar y ffyrdd y gall y cyhoedd yn gyffredinol a gweithwyr proffesiynol penodol gael effaith yn eu cymuned. Bu'r sesiwn gyntaf yn ystyried sut y gall ffordd o fyw a systemau effeithio ar iechyd a lles. Gwnaeth yr ail edrych ar y ffordd y gall gweithwyr proffesiynol ffitrwydd gysylltu eu gwaith gyda'r darlun ehangach o ran iechyd a lles cyhoeddus; a bu'r drydedd sesiwn yn ystyried effaith y rhai sy'n gweithio yn y diwydiant harddwch wrth adnabod problemau fel unigrwydd a chyfeirio cleientiaid at wasanaethau perthnasol.

- Cynhaliwyd diwrnodau blasu fel rhan o waith y Brifysgol i annog mwy o ferched i gymryd rhan mewn pynciau gwyddoniaeth, technoleg, peirianneg a mathemateg (STEM). Er enghraifft, gwnaeth criw o ferched o ogledd ddwyrain Cymru gymryd rhan mewn diwrnod blasu STEM lle buont yn dysgu am gynhyrchu ar gyfer y teledu yn yr Adeilad Diwydiannau Creadigol, dadansoddi esgyrn gyda darlithwyr Gwyddor Fforensig a gweithio ar raglennu Lego yng nghanolfan Techniquest Glyndŵr.

- Gwnaeth nifer o staff wirfoddoli i gymryd rhan yn yr ymgyrch 'Rhannu eich Cinio' trwy ymweld â chynlluniau chwarae cymwys i gynorthwyo i weini prydau bwyd i blant yn ystod misoedd yr haf.

- Gwnaeth staff academaidd gynnal gwerthusiad ar y gwasanaethau digartrefedd a gynigir i oedolion sy'n gadael y gwasanaeth carchardai, wedi'i gomisiynu gan Lywodraeth Cymru. Bu'r gwerthusiad yn asesu'r Llwybr Cenedlaethol i Wasanaethau Digartrefedd ar gyfer Plant, Pobl Ifanc ac Oedolion yn yr Ystad Ddiogeledd, gan weithio gydag ystod o randdeiliaid i ganfod sut mae'r llwybr yn gweithio'n ymarferol ar lawr gwlad.

- Gwnaeth academydd sicrhau cyllid i gynnal prosiect celfyddydau dysgu rhithiol wedi'i anelu at gynorthwyo pobl ifanc niwro-amrywiol; a datblygu doniau cudd pobl ifanc trwy ddefnyddio technoleg.

Mae Prifysgol Glyndŵr yn denu 49.4%[2] o'i phoblogaeth myfyrwyr o ranbarth gogledd Cymru. Mae gan fyfyrwyr israddedig sy'n byw yng Nghymru ar sail amser llawn yr hawl i gael Grant Dysgu Llywodraeth Cymru a gallant ymgeisio am grantiau cynnal arbennig a benthyciadau cynhaliaeth i gefnogi eu hastudiaethau. Mae myfyrwyr o Loegr yn medru cael Benthyciadau Cynhaliaeth. Mae gan y Brifysgol ei hun ystod o gynlluniau eraill, yn cynnwys ysgoloriaethau a bwrsarïau, i gynorthwyo myfyrwyr i addysg uwch, yn cynnwys cronfa ddisgresiynol i gynorthwyo'r rhai sydd angen cymorth ariannol i barhau gyda'u hastudiaethau. Mae'r Brifysgol wedi ymrwymo i gynorthwyo pobl ifanc mewn gofal, ac sy'n gadael gofal, ac mae'n darparu pecynnau cymorth ariannol a chymorth cyffredinol, sy'n medru cynnwys gwarantu llety ar y campws ar gyfradd gostyngol yn ystod eu blwyddyn gyntaf.

Llywodraethir y Brifysgol gan Fwrdd Llywodraethwyr/Ymddiriedolwyr, nad ydynt yn derbyn cydnabyddiaeth ariannol, yn gyffredin gyda chorfforaethau elusenol addysg uwch eraill yn y Deyrnas

[2] Ffynhonnell HESA Student (FPE) o Heidi+

Unedig. Mae mwyafrif y Llywodraethwyr yn annibynnol o'r Brifysgol, ac mae staff lywodraethwyr a myfyriwyr lywodraethwyr ar y corff hefyd.

Casgliad

Mae gan y Brifysgol rôl benodol mewn cymdeithas sy'n cynnwys ymgysylltiad dwfn gyda'i rhanbarth a'i chymuned. Disgrifir rôl y Brifysgol yn glir, nid yn unig yn ei gweledigaeth a'i chenhadaeth, ond yn fwy penodol yn ei holl weithredoedd. Mae'r canolbwyntio ar raglenni sy'n berthnasol yn alwedigaethol ac ymchwil cymhwysol yn creu budd cyhoeddus sylweddol trwy ei gweithgareddau craidd, a'i rôl yn y gymuned trwy ddigwyddiadau cyhoeddus a mentrau penodol i ddarparu budd i'r gymuned ehangach trwy ei gweithgareddau eilaidd.

Mae Bwrdd Llywodraethwyr y Brifysgol, fel ymddiriedolwyr y Brifysgol, wedi cydymffurfio â'r dyletswydd yn adran 17 Deddf Elusennau 2011 gan roi ystyriaeth ddyledus i ganllawiau'r Comisiwn Elusennau ar adrodd ar y budd i'r cyhoedd.

CYFRIFOLDEBAU BWRDD LLYWODRAETHWYR Y BRIFYSGOL

Yn unol â Deddf Diwygio Addysg 1988 mae Bwrdd Llywodraethwyr Prifysgol Glyndŵr yn gyfrifol am weinyddiaeth a rheolaeth y Brifysgol a'r Grŵp ac mae'n ofynnol i'r Bwrdd gyflwyno datganiadau ariannol archwiliedig ar gyfer pob blwyddyn ariannol.

Mae'r Bwrdd Llywodraethwyr yn gyfrifol am sicrhau y cedwir cofnodion cyfrifyddu priodol, sy'n datgelu gyda chywirdeb rhesymol ar unrhyw adeg, sefyllfa ariannol y Brifysgol a'r Grŵp ac yn ei alluogi i sicrhau bod y datganiadau ariannol yn cael eu paratoi yn unol â'r Datganiad Arfer a Argymhellir (SORP) ar Gyfrifyddu mewn Sefydliadau Addysg Bellach ac Uwch a safonau cyfrifyddu eraill perthnasol. Yn ychwanegol, yn nhelerau ac amodau Memorandwm Sicrwydd ac Atebolrwydd a'r Cod Rheolaeth Ariannol a gyhoeddir gan Gyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru, mae'n ofynnol paratoi datganiadau ariannol ar gyfer pob blwyddyn ariannol, trwy ei ddeilydd swydd atebol, sy'n rhoi darlun cywir a theg o gyflwr ariannol y Brifysgol a'r Grŵp a'r gwarged neu'r diffyg, cyfanswm yr enillion neu'r colledion a'r llifau arian ar gyfer y flwyddyn dan sylw.

Wrth baratoi'r datganiadau ariannol hyn mae'r Bwrdd Llywodraethwyr wedi sicrhau:

- dethol a chymhwyso polisïau cyfrifyddu addas gyda chysondeb;
- llunio dyfarniadau ac amcangyfrifon rhesymol a darbodus;
- dilyn safonau cyfrifyddu perthnasol, yn ddarostyngedig i unrhyw wyriadau perthnasol a ddatgelwyd ac a esboniwyd yn y datganiadau ariannol;
- bod datganiadau ariannol yn cael eu paratoi ar sail busnes gweithredol, oni bai ei bod yn amhriodol tybio y bydd y Brifysgol a'r Grŵp yn parhau i weithredu.

Mae'r Bwrdd Llywodraethwyr wedi cymryd camau rhesymol i:

- sicrhau bod y cyllid gan Gyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru yn cael ei ddefnyddio at y dibenion y'i rhoddwyd yn unig, ac yn unol â'r Cod Rheolaeth Ariannol ac unrhyw amodau eraill y gall y Cyngor Cyllido eu rhagnodi o dro i dro;

- sicrhau bod rheolaethau ariannol a rheoli priodol yn eu lle i ddiogelu arian cyhoeddus ac arian o ffynonellau eraill;
- diogelu asedau'r Brifysgol ac atal a chanfod twyll;
- sicrhau rheolaeth effeithiol, effeithlon a darbodus adnoddau a gwariant y Brifysgol.

Y Bwrdd Llywodraethwyr sy'n gyfrifol am gynnal a sicrhau uniondeb y wybodaeth ariannol a chorfforaethol a gynhwysir ar wefan y Brifysgol. Gall deddfwriaeth yn y Deyrnas Unedig sy'n llywodraethu paratoi a rhannu datgaiadau ariannol fod yn wahanol i ddeddwriaeth mews awdurdodaethau eraill.

Yr Athro Maria Hinfelaar
Is-ganghellor a Phrif Weithredwr

DATGANIAD LLYWODRAETHU CORFFORAETHOL

Mae Prifysgol Glyndŵr Wrecsam wedi ymrwymo i ddangos yr arfer orau ym mhob agwedd o lywodraethu corfforaethol. Mae'r grynodeb hon yn disgrifio'r modd mae'r Brifysgol wedi gweithredu'r egwyddorion llywodraethu da yn ystod y flwyddyn a hyd at ddyddiad cymeradwyo'r datganiadau ariannol.

Mae gan y Brifysgol ddyletswydd i gynnal trafodion mewn modd cyfrifol a thryloyw, ac i ystyried gofynion cyrff cyllido, y safonau mewn bywyd cyhoeddus a gyhoeddwyd gan Bwyllgor Nolan, y Cod Cyfun, Cod Llywodraethu Corfforaethol y Deyrnas Unedig fel mae'n berthnasol i Addysg Uwch a Chod Llywodraethu Addysg Uwch y Pwyllgor Cadeiryddion Prifysgolion (2014) [fel y'i diwygiwyd].

Mae Bwrdd Llywodraethwyr y Brifysgol yn gyfrifol am systemau rheolaeth fewnol y Brifysgol a'r Grŵp, ac am adolygu eu heffeithiolrwydd. Dyluniwyd systemau o'r fath i reoli yn hytrach na dileu'r risg o fethu â chyflawni polisïau, nodau ac amcanion a gall ddarparu sicrwydd rhesymol yn unig, nid absoliwt, ynghylch colledion neu gamddatganiadau perthnasol.

Mabwysiadodd y Bwrdd Llywodraethwyr ddatganiad prif gyfrifoldebau, a gyhoeddir ar wefan y Brifysgol. Mae'r datganiad hwn yn nodi cyfrifoldebau'r Bwrdd o ran cynnal busnes cyhoeddus yn briodol, cynllunio strategol, monitro effeithiolrwydd a pherfformiad, cyllid, archwilio, rheoli'r ystad, rheoli adnoddau dynol, cydraddoldeb ac amrywiaeth, lles myfyrwyr, iechyd a diogelwch a phenodi Swyddogion y Brifysgol.

Mae'r Bwrdd Llywodraethwyr yn cyfarfod o leiaf bum gwaith y flwyddyn ac mae ganddo nifer o bwyllgorau:
Y Pwyllgor Archwilio; y Pwyllgor Strategaeth a Chyllid; y Pwyllgor Adnoddau Dynol; y Pwyllgor Cydnabyddiaeth Ariannol a'r Pwyllgor Llywodraethu ac Enwebiadau. Mae gan bob un o'r pwyllgorau hyn gyfansoddiad ffurfiol a chylch gwaith, ac maent yn cynnwys aelodau annibynnol yn bennaf. Cadeirir pob pwyllgor gan lywodraethwr annibynnol. Mae pob pwyllgor yn adolygu ac yn myfyrio ar eu gwaith ac yn darparu adroddiad blynyddol i'r Bwrdd Llywodraethwyr.

Mae gan y Pwyllgor Strategaeth a Chyllid gylch gorchwyl ariannol yn ogystal â strategol. O ran ei gylch gorchwyl ariannol, mae'r Pwyllgor yn ystyried ac yn argymell cyllidebau blynyddol y Brifysgol a'r Grŵp i'r Bwrdd Llywodraethwyr ac yn monitro'r perfformiad yn erbyn y cyllidebau. O ran ei gylch gorchwyl strategol mae'r Pwyllgor yn monitro materion strategol ac yn cynghori'r Bwrdd Llywodraethwyr ynghylch cyfeiriad strategol y Brifysgol yn ogystal â rhoi ystyriaeth ddechreuol i a chynghori'r Bwrdd ar fusnes o bwys penodol neu'n arbennig o gymhleth nad yw'n dod o dan gylch gorchwyl pwyllgorau eraill y Bwrdd.

Mae'r Pwyllgor Llywodraethu ac Enwebiadau'n cyfarfod hyd at dair gwaith y flwyddyn ac yn gwneud argymhellion i'r Bwrdd Llywodraethwyr o ran penodi llywodraethwyr newydd yn unol â'r Offeryn ac Erthyglau Llywodraethu a rheolau sefydlog y Brifysgol. Mae'r Pwyllgor yn cynnwys un aelod allanol cyfetholedig nad yw'n aelod o'r Bwrdd Llywodraethwyr. Mae'r Pwyllgor yn monitro cydbwysedd y sgiliau, arbenigedd a phrofiad ymhlith yr aelodaeth, ar ran y Bwrdd, er mwyn sicrhau ei fod yn darparu arweinyddiaeth briodol i'r Brifysgol i weithredu'n effeithiol wrth gadw trosolwg ar faterion y Brifysgol. Ceisia'r Bwrdd ddileu unrhyw rwystrau a allai atal pobl rhag mynegi diddordeb mewn bod

yn aelod o'r Bwrdd ac mae'r Pwyllgor yn croesawu ceisiadau gan bobl o bob cefndir i'w hystyried ar gyfer eu penodi wrth chwilio i lenwi seddi gwag, gyda'r nod o sicrhau aelodaeth gytbwys sy'n adlewyrchu amrywiaeth y Brifysgol, ei gweithgareddau a'r rhanbarth. Gwelwyd cwymp bychan o'i gymharu gyda 2016/17 o ran cydbwysedd rhywedd yr aelodaeth yn ystod 2017/18, gyda 61% yn wrywaidd a 39% yn fenywaidd, sy'n rhoi'r Brifysgol ychydig yn uwch na'r cyfartaledd o 36% o ferched mewn swyddi ar gyrff llywodraethu sefydliadau Addysg Uwch yn Lloegr, 38% yn yr Alban a 34% yng ngogledd Iwerddon a Chymru[3]. Bydd y Pwyllgor Llywodraethu ac Enwebiadau yn ceisio gwella cydbwysedd rhywedd ac amrywiaeth cyffredinol y Bwrdd wrth recriwtio i swyddi gwag yn ystod 2018/19.

Mae'r Pwyllgor Llywodraethu ac Enwebiadau yn cyflwyno argymhellion i'r Bwrdd ar faterion arferion da llywodraethu hefyd. Yn ystod y flwyddyn gwnaeth y Pwyllgor nodi'n benodol y diweddariad i God Llywodraethu Addysg Uwch y Pwyllgor Cadeiryddion Prifysgolion (2014) a'i berthynas gyda'r Cod Cydnabyddiaeth Ariannol Uwch Staff Addysg Uwch y Pwyllgor Cadeiryddion Prifysgolion sy'n eithrio'r Is-ganghellor yn benodol rhag bod yn aelod o'r Pwyllgor Cydnabyddiaeth Ariannol; a Chadeirydd y Bwrdd rhag cadeirio'r Pwyllgor Cydnabyddiaeth Ariannol. Cymeradwyodd y Bwrdd gylch gwaith diwygiedig y Pwyllgor i adlewyrchu'r newid yma yn yr aelodaeth.

Mae'r Pwyllgor Adnoddau Dynol yn cyfarfod bedair gwaith y flwyddyn ac yn monitro iechyd a diogelwch, materion cydraddoldeb ac amrywiaeth ac yn ystyried data'n ymwneud â staff a pholisïau a gweithdrefnau. Mae'r Pwyllgor yn cynnwys un aelod allanol cyfetholedig nad yw'n aelod o'r Bwrdd Llywodraethwyr.

Yn arferol mae'r Pwyllgor Cydnabyddiaeth Ariannol yn cyfarfod unwaith y flwyddyn, ond cyfarfu ddwywaith yn ystod 2017/18, i ystyried fersiwn ddrafft Cod Cydnabyddiaeth Ariannol Uwch Staff y Pwyllgor Cadeiryddion Prifysgolion ac ymateb iddo. Gwnaeth ail gyfarfod y Pwyllgor ym mis Mehefin 2018 ystyried tâl deilyddion uwch swyddi yn unol â'r arfer flynyddol, a chyflwyno adroddiad i'r Bwrdd llawn ar ei benderfyniadau. Hefyd gwnaeth y Pwyllgor adolygu ac argymell i'r Bwrdd Ddatganiad Polisi Tâl ar gyfer 2016/17 at ddibenion cyhoeddi.

Mae'r Pwyllgor Archwilio yn cyfarfod bedair gwaith y flwyddyn, gydag archwilwyr mewnol ac allanol yn bresennol. Mae'r Pwyllgor yn cynnwys tri aelod allanol cyfetholedig o'r sector cyhoeddus a'r sector preifat, nad ydynt yn aelodau o'r Bwrdd Llywodraethwyr, sy'n darparu barn a safbwynt allanol yn nhrafodaethau'r Pwyllgor. Mae uwch reolwyr y Brifysgol yn dod i gyfarfodydd y Pwyllgor Archwilio fel bo angen, ond nid ydynt yn aelodau ohono. Mae'r Pwyllgor Archwilio yn ystyried adroddiadau archwilio mewnol manwl sy'n cynnwys argymhellion ar gyfer gwella system rheolaethau mewnol y Brifysgol ac mae'n monitro gweithredu'r argymhellion. Ar ddechrau pob cyfarfod mae'r aelodau'n cyfarfod yn breifat gydag archwilwyr mewnol ac allanol y Brifysgol heb swyddogion yn bresennol. Mae'r Pwyllgor Archwilio yn cynnal asesiad blynyddol o'i effeithiolrwydd ei hun.

Cedwir Cofrestr Buddiannau aelodau'r Bwrdd ac aelodau cyfetholedig y Pwyllgorau ac mae ar gael i'r cyhoedd; ac unrhyw ddatganiad o unrhyw wrthdaro buddiannau a wneir ar ddechrau pob cyfarfod Bwrdd a Phwyllgor.

---

[3] Norma Jarboe OBE/www.women-count.org/ WomenCount/March 2016

PRIFYSGOL GLYNDŴR

ADRODDIAD Y BWRDD LLYWODRAETHWYR

Mae'r Bwrdd yn cynnal adolygiadau effeithiolrwydd, yn unol â gofynion Cod Llywodraethu Addysg Uwch y Pwyllgor Cadeiryddion Prifysgolion, o leiaf bob pedair blynedd; cynhaliwyd adolygiad yn ystod 2017/18 gan hwylusydd allanol. Daeth yr adolygiad hwn i'r casgliad bod "*y Bwrdd yn effeithiol ymhob agwedd allweddol, bod llywodraethwyr annibynnol yn gweithredu'n gadarnhaol yn rôl y 'ffrind beirniadol', bod lefel dda o ymddiriedaeth, mae ymrwymiad y Bwrdd i lwyddiant y Brifysgol yn glir iawn ac, yn bwysig iawn, mae cynrychiolwyr y myfyrwyr wedi eu hintegreiddio'n dda i waith y Bwrdd ac mae'r Bwrdd yn cael ei arwain a'i gyfeirio'n dda iawn gan y Cadeirydd*."

Deilliodd nifer o argymhellion o'r Adolygiad, gyda'r prif nod o "*gynorthwyo i wella tryloywder ac atebolrwydd wrth i'r Brifysgol fynd i mewn i gyfnod mwy datblygiadol ar sail niferoedd myfyrwyr cynyddol, datblygu'r ystad a chynnyddu'r partneriaethau allanol.*" Roedd yr hwylusydd allanol o'r farn bod y Bwrdd mewn lle da i wynebu'r heriau hyn, ond bydd angen iddo sicrhau bod ei gynllunio strategol a'i brosesau rheoli risg cysylltiedig yn gadarn a'u bod yn hyblyg wrth i ffactorau mewnol ac allanol newydd ddylanwadu, ond mae hyn yn amlwg o fewn gallu a chapasiti'r Bwrdd.

Saif y cyfrifoldeb am wreddio rheoli risgiau ar draws y Brifysgol a chynnal trosolwg o'r risgiau sefydliadol lefel uchel allweddol gyda Bwrdd yr Is-ganghellor, sy'n derbyn adroddiadau ar risgiau a nodwyd ac yn ystyried y materion rheoli cysylltiedig. Mae'r Pwyllgor Archwilio yn derbyn ac yn archwilio'r gofrestr risgiau corfforaethol ymhob cyfarfod, i gynorthwyo i hysbysu'r rhaglen archwilio mewnol dreigl. Yn ystod 2017/18 cymeradwyodd y Bwrdd Llywodraethwyr bolisi rheoli risgiau newydd a datganiad yr awch am risg ac mae'r Pwyllgor Archwilio wedi cadw llygad ar gofrestr risgiau corfforaethol ddiwygiedig a'r prosesau cysylltiedig. Mae'r Pwyllgor Archwilio yn derbyn ac yn ystyried adroddiad yn flynyddol gan ddarparydd archwilio annibynnol y Brifysgol, RSM LLP, ar y prosesau rheoli risgiau. Adolygwyd y gofrestr risgiau corfforaethol gan y Bwrdd Llywodraethwyr yn ystod y flwyddyn.

Mae'r Pwyllgor Archwilio yn derbyn adroddiadau rheolaidd gan archwilwyr mewnol ac allanol y Grŵp ac unrhyw argymhellion ar gyfer gwella. Mae adroddiadau cynnydd o ran gweithredu'r argymhelion yn cael eu monitro gan Fwrdd yr Is-ganghellor yn ogystal â'r Pwyllgor Archwilio. Hysbysir y sicrwydd i'r Bwrdd Llywodraethwyr am effeithiolrwydd y system risgiau a rheolaeth fewnol gan waith yr uwch reolwyr yn y Brifysgol, sydd â chyfrifoldeb am ddatblygu a chynnal y fframwaith rheolaeth fewnol, a ystyrir gan y Pwyllgor Archwilio; a sylwadau a wnaed gan yr archwilwyr mewnol yn eu hadroddiad blynyddol a'r archwilwyr allanol yn eu llythyr rheoli.

Rheolaeth fewnol

Roedd prif elfennau system rheolaethau mewnol y Grŵp, wedi'u dylunio i gyflawni'r cyfrifoldebau a nodir uchod, yn cynnwys y canlynol:

- Diffiniadau clir y cyfrifioldebau, a'r awdurdod wedi'i ddirprwyo i uwch reolwyr a phenaethiaid meysydd academaidd a phroffesiynol;

- Proses gynllunio tymor canolig a thymor byr, wedi'i ategu gan gyllidebau manwl yn nodi'r incwm, gwariant, cyfalaf a llif arian blynyddol;

- Adolygu recriwtio myfyrwyr yn rheolaidd ac adolygu'r canlyniadau ariannol yn rheolaidd, yn cynnwys adrodd ar amrywiadau a diweddariadau ar y sefyllfaoedd alldro a ragfynegir;

- Gofynion wedi'i diffinio'n glir a'u ffurfioli i gymeradwyo a rheoli gwariant, gyda phenderfyniadau buddsoddi ynghylch gwariant cyfalaf neu refeniw yn ddarostyngedig i arfarniad ffurfiol manwl ac adolygiad yn unol â'r lefel cymeradwy a bennwyd gan y Bwrdd Llywodraethwyr;

- Rheoliadau Ariannol Cynhwysfawr, yn nodi'r rheolaethau a'r gweithdrefnau ariannol, wedi'u cymeradwyo gan y Bwrdd Llywodraethwyr;

- Tîm Archwilio Mewnol annibynnol proffesiynol y mae eu rhaglen flynyddol yn cael ei chymeradwyo gan y Pwyllgor Archwilio;

- Cysylltu adnabod a rheoli risgiau gyda chyflawni amcanion strategol y Brifysgol trwy'r broses gynllunio;

- Gwerthuso tebygolrwydd ac effaith risgiau'n cael eu gwireddu fel rhan o'r un broses, a sefydlu mesurau lleddfu;

- Gwreiddio rheoli risgiau a phrosesau rheoli mewnol yng ngweithrediad parhaus yr holl adrannau academaidd a gwasanaethau proffesiynol;

- Adroddiadau rheolaidd i'r Pwyllgor Archwilio, ac yna i'r Bwrdd Llywodraethwyr, ar risgiau a rheolaethau mewnol; ac

- Adroddiadau i'r Bwrdd Llywodraethwyr ar brif ganlyniadau adnabod a gwerthuso risgiau ac adolygu eu rheoli.

Mae'r Pwyllgor Archwilio, ar ran y Bwrdd Llywodraethwyr, wedi adolygu effeithiolrwydd system rheolaethau mewnol y Brifysgol.

Mae'r Bwrdd Llywodraethwyr yn cadw at ddarpariaethau'r Cod Llywodraethu Addysg Uwch (2014) [fel y'i diwygiwyd] a gyhoeddwyd gan y Pwyllgor Cadeiryddion Prifysgolion; ac mae adroddiad adolygiad effeithiolrwydd y Bwrdd yn ystod 2017/18 wedi cadarnhau hyn. Nid oedd unrhyw faterion arwyddocaol yn codi yn ystod 2017/18 yng nghyswllt Llywodraethu Corfforaethol.

LLYWODRAETHWYR AC YMDDIRIEDOLWYR Y BRIFYSGOL

Mae'r bobl isod yn Llywodraethwyr ac Ymddiriedolwyr yr elusen a bob blwyddyn maent yn llofnodi ffurflen datgan buddiannau sydd ar gael i'r cyhoedd ar wefan y Brifysgol.

Llywodraethwyr	**Cyfnod yn y swydd**
Ms M Penlington OBE (Cadeirydd)	1 Medi 2015 (Cadeirydd ers 13 Rhagfyr 2015) hyd yma
Yr Athro N Sharp OBE (Is-gadeirydd)	18 Hydref 2012 - 17 Hydref 2018
Yr Athro M Hinfelaar, Is-ganghellor	1 Ebrill 2016 hyd yma
Mr N Ashbridge	1 Medi 2015 - 31 Awst 2018
Mr P Barlow	1 Tachwedd 2016 hyd yma
Mr T Davies	1 Gorffennaf 2016 – 30 Mehefin 2018
Mrs L Gough	1 Rhagfyr 2017 hyd yma
Mr C Heron	1 Medi 2018 hyd yma
Mr A Hamill-Stewart	1 Gorffennaf 2017 hyd yma
Mr K Irwin	1 Gorffennaf 2018 hyd yma
Mrs C Jenkins	1 Mai 2015 hyd yma
Mr B Jones	1 Tachwedd 2016 hyd yma
Yr Athro S Jowett	1 Mai 2016 hyd yma
Mrs G Kreft	1 Ionawr 2016 - 31 Gorffennaf 2018
Mr P McGrady	1 Mai 2016 hyd yma
Dr J Mitchell	1 Medi 2018 hyd yma
Mrs J Owen	1 Mai 2016 hyd yma
Mr L Robinson	1 Mawrth 2018 hyd yma
Mr A Sheibani	1 Ionawr 2016 hyd yma
Dr C Stuhlfelder	14 Mawrth 2016 hyd yma
Mr D Subacchi	1 Medi 2016 hyd yma

Clerc y Bwrdd Llywodraethwyr

Mrs V Butterworth

ADRODDIAD YR ARCHWILYDD ANNIBYNNOL I FWRDD LLYWODRAETHWYR PRIFYSGOL GLYNDŴR

ADRODDIAD AR ARCHWILIAD Y DATGANIADAU ARIANNOL

Barn

Rydym ni wedi archwilio datganiadau ariannol Prifysgol Glyndŵr ("y Brifysgol") am y flwyddyn yn diweddu 31 Gorffennaf 2018 sy'n cynnwys Datganiad Incwm Cynhwysfawr y Brifysgol a Chyfunol, Datganiadau Newidiadau yng Nghronfeydd Wrth Gefn y Brifysgol a Chyfunol, Mantolenni'r Brifysgol a Chyfunol, Llif Arian Cyfunol a nodiadau cysylltiedig, yn cynnwys y Datganiad Prif Bolisïau Cyfrifyddu.

Yn ein barn ni mae'r datganiadau ariannol:

- Yn rhoi darlun cywir a theg o gyflwr gweithgareddau'r Grŵp a'r Brifysgol ar 31 Gorffennaf 2018, ac incwm a gwariant y Grŵp a'r Brifysgol, yr enillion a'r colledion a'r newidiadau yn y cronfeydd wrth gefn, a llifau arian y Grŵp, am y flwyddyn a ddiweddodd;

- wedi eu paratoi'n briodol yn unol â safonau cyfrifyddu'r Deyrnas Unedig, yn cynnwys FRS 102 *Y Safon Adrodd Ariannol sy'n berthnasol yn y Deyrnas Unedig a Gweriniaeth Iwerddon,* a gyda'r *Datganiad o'r Arfer a Argymhellir – Cyfrifyddu ar gyfer Addysg Bellach ac Uwch 2015*;

- yn bodloni gofynion Cyfarwyddeb Cyfrifon Cyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru i Sefydliadau Addysg Uwch ar gyfer 2017-18, a gyhoeddwyd ar 24 Gorffennaf 2018; ac

- wedi eu paratoi'n briodol yn unol â gofynion Deddf Elusennau 2011.

Sail y farn

Gwnaethom gynnal ein harchwiliad yn unol â'r Safonau Archwilio Rhyngwladol yn y Deyrnas Unedig a chyfraith gymwys. Disgrifir ein cyfrifoldebau isod. Rydym wedi cyflawni ein cyfrifoldebau moesegol yn unol â gofynion moesegol y Deyrnas Unedig, yn cynnwys Safon Foesegol y Cyngor Adrodd Ariannol, ac rydym yn annibynnol i'r grŵp. Credwn fod y dystiolaeth archwilio a gawsom yn ddigonol ac yn briodol i fod yn sail i'n barn.

Busnes gweithredol

Mae'n ofynnol i ni adrodd wrthych chi os ydym ni wedi dod i'r casgliad nad yw'r defnydd o'r sail busnes gweithredol o ran cyfrifyddu yn briodol neu na ddatgelwyd yn y datganiadau ariannol unrhyw ansicrwydd o bwys a allai achosi amheuaeth sylweddol ynghylch gallu'r corff i ddefnyddio'r sail busnes gweithredol o ran cyfrifyddu am gyfnod o 12 mis o leiaf o ddyddiad awdurdodi'r datganiadau ariannol. Nid oes gennym ddim i'w adrodd mewn perthynas â hyn.

Gwybodaeth arall

Y Bwrdd Llywodraethwyr sy'n gyfrifol am y wybodaeth arall, sy'n cynnwys yr Adolygiad Ariannol a Gweithredol a'r Datganiad Llywodraethu Corffraethol. Nid yw ein barn ar y datganiadau ariannol yn cwmpasu'r wybodaeth arall ac, yn unol â hynny, nid ydym yn mynegi barn archwilio nac unrhyw fath o gasgliad sicrwydd arno.

Ein cyfrifoldeb ni yw darllen y wybodaeth arall ac, wrth wneud hynny, nodi unrhyw anghysondebau neu gamddatganiadau o bwys ar sail ein gwaith archwilio'r datganiadau ariannol neu ein gwybodaeth wrth gynnal yr archwiliad. Ar sail y gwaith hwnnw'n unig, nid ydym wedi gweld unrhyw gamddatganiadau neu anghysondebau o bwys.

Cyfrifoldebau'r Bwrdd Llywodraethwyr

Fel yr eglurir yn llawnach yn eu datganiad ar dudalen 12, mae'r Bwrdd Llywodraethwyr yn gyfrifol am: baratoi'r datganiadau ariannol a bodloni ei hun eu bod yn rhoi darlun cywir a theg; bod y rheolaethau mewnol y penderfynir eu bod yn angenrheidiol i alluogi paratoi'r datganiadau ariannol yn rhydd o unrhyw gamddatgan o bwys, p'un ai oherwydd twyll neu wall; asesu gallu'r grŵp a'r rhiant Brifysgol i barhau fel busnes gweithredol gan ddatgelu, fel bo'n briodol, faterion sy'n gysylltiedig â busnes gweithredol; a defnyddio cyfrifyddu ar sail busnes gweithredol oni bai ei fod un ai'n bwriadu diddymu'r grŵp neu'r rhiant Brifysgol neu roi'r gorau i weithredu, neu nad oes ganddo unrhyw ddewis amgen realistig ac eithrio gwneud hynny.

Cyfrifoldebau'r Archwilydd

Ein hamcanion ni yw sicrhau sicrwydd rhesymol ynghylch p'un ai yw'r datganiadau ariannol yn eu cyfanrwydd yn rhydd o gamddatganiadau o bwys, p'un ai oherwydd twyll neu wall, a chyhoeddi ein barn mewn adroddiad archwilydd. Mae sicrwydd rhesymol yn sicrwydd lefel uchel, ond nid yw'n gwarantu y bydd archwiliad a gynhaliwyd yn unol â'r Safonau Rhyngwladol ar Archwilio bob amser yn canfod camddatganiad o bwys lle bo'n bodoli. Gall camddatganiadau ddeillio o dwyll neu gamgymeriad, ac ystyrir eu bod o bwys o y gellid yn rhesymol ddisgwyl iddynt ddylanwadu ar benderfyniadau economaidd defnyddwyr ar sail y datganiadau ariannol, yn unigol neu'n gyfunol.

Darperir disgrifiad llawnach o'n cyfrifoldebau ar wefan y Cyngor Adrodd Ariannol - www.frc.org.uk/auditorsresponsibilities.

ADRODDIAD AR OFYNION CYFREITHIOL A RHEOLEIDDIOL ERAILL

Mae'n ofynnol i ni adrodd ar y materion isod dan God Ymarfer Archwilio Cyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru (yn weithredol o 24 Rhagfyr 2015) a gyhoeddwyd dan y Ddeddf Addysg Bellach ac Uwch 1992.

Yn ein barn ni, ym mhob ffordd berthnasol:

- mae'r cronfeydd o ba bynnag ffynhonnell a weinyddwyd gan y Grŵp neu'r Brifysgol at ddibenion penodol wedi'u cymhwyso'n briodol at y dibenion hynny a'u rheoli yn unol â deddfwriaeth berthnasol; a
- mae cronfeydd a ddarparwyd gan Gyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru wedi eu cymhwyso yn unol â'r Memorandwm Sicrwydd ac Atebolrwydd ac unrhyw delerau ac adnoddau eraill yn gysylltiedig gyda nhw.

DIBEN EIN GWAITH ARCHWILIO AC I BWY RYDYM NI'N GYFRIFOL

Cyflwynir yr adroddiad hwn i'r Bwrdd Llywodraethwyr yn unig, yn unol â Siarteri a Statudau'r sefydliad ac yn unol ag Adran 144 Deddf Elusennau 2011 (neu ei rhagflaenydd) a rheoliadau a wnaed dan Adran 154 y Ddeddf honno. Cynhaliwyd ein gwaith archwilio er mwyn i ni ddatgan wrth y Bwrdd Llywodraethwyr am y materion hynny y mae'n ofynnol i ni ddatgan arnynt mewn adroddiad archwilydd ac nid at unrhyw ddiben arall. Nid ydym yn derbyn nac yn tybio cyfrifoldeb i unrhyw un ac eithrio'r Brifysgol a'r Bwrdd Llywodraethwyr am ein gwaith archwilio, yr adroddiad hwn neu'r barn a ffurfiwyd gennym ni, i'r graddau llawnaf a ganiateir gan y gyfraith.

MATERION Y MAE'N OFYNNOL ADRODD ARNYNT FEL EITHRIAD

Nid oes gennym unrhyw sylwadau ar y materion a ganlyn, lle mae'r Ddeddf Elusennau 2011 yn ei gwneud yn ofynnol i ni gyflwyno adroddiad i chi os, yn ei barn ni:

- nad yw'r wybodaeth a roir yn yr adolygiad ariannol a gweithredol yn anghyson mewn unrhyw fodd perthnasol gyda'r datganiadau ariannol; neu
- nad yw'r Brifysgol wedi cadw cofnodion cyfrifyddu digonol; neu

- nad yw'r datganiadau ariannol yn cytuno gyda'r cofnodion cyfrifyddu; neu
- nad ydym wedi derbyn yr holl wybodaeth a'r esboniadau sy'n ofynnol ar gyfer ein harchwiliad.

Clare Partridge

ar ran KPMG LLP, Archwilydd Statudol

Cyfrifwyr Siartredig / Chartered Accountants

1 Sovereign Square

Leeds

LS1 4DA

Dyddiad: Tachwedd 2018

Cyfrifon ariannol

Datganiad y prif bolisïau cyfrifyddu

Sail paratoi

Paratowyd y datganiadau ariannol hyn yn unol â'r Datganiad o'r Arfer a Argymhellir: Cyfrifyddu ar gyfer Addysg Bellach ac Uwch 2015 ac yn unol â Safon Adrodd Ariannol 102 (FRS102), sef y Safon Adrodd Ariannol sy'n berthnasol yn y Deyrnas Unedig a Gweriniaeth Iwerddon. Mae'r Brifysgol yn endid budd cyhoeddus ac felly mae wedi cymhwyso'r gofyniad budd cyhoeddus perthnasol o ran FRS 102. Lle bo'n berthnasol mae'r datganiadau ariannol yn cadw at gyfarwyddebau cyfrifyddu Cyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru.

Sail cyfrifyddu

Paratowyd y datganiadau ariannol dan y confensiwn costau hanesyddol, wedi'i addasu gan y gost dybiedig ar gyfer rhai asedau sefydlog fel y cawsant eu hailbrisio gyda chyflwyno adrodd ar sail FRS102.

Mae'r Bwrdd Llywodraethwyr wedi ystyried y rhagfynegiadau ariannol manwl a gofynion arian parod y Brifysgol a'r Grŵp am y dyfodol rhagweladwy. Wrth ystyried y rhain, mae'r Bwrdd Llywodraethwyr o'r farn bod gan Grŵp y Brifysgol adnoddau digonol i barhau i weithredu yn y dyfodol rhagweladwy ac mae'n parhau i fabwysiadu'r dull buses gweithredol wrth baratoi'r datganiadau ariannol.

Wrth ddod i'r farn hon ar gynaliadwyedd ariannol y sefydliad hwn, ystyriwyd y ffactorau a ganlyn:

Ariannol

- monitro perfformiad yn rheolaidd trwy adroddiadau misol, cyllidebau blynyddol a rhagfynegiadau ariannol blynyddol, yn cynnwys cyflwyno rhagfynegiadau i Gyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru
- mesur yn erbyn y Strategaeth Gorfforaethol a'r Dangosyddion Perfformiad Allweddol cysylltiedig
- cydymffurfio gyda chyfamodau ariannol ein benthycwr
- mae Cytundeb Cyfleuster £2.5m gyda Sancus Finance yn rhoi'r gallu i gael cyfalaf gweithiol digonol os cyfyd yr angen
- strategaeth llif arian sy'n cyd-fynd â'r drefn gyllido ac sy'n ystyried llanw a thrai'r gylchred gyllido

Anariannol

- mesur yn erbyn y Strategaeth Gorfforaethol a'r Dangosyddion Perfformiad Allweddol cysylltiedig
- cadw Cofrestr Risgiau sy'n ystyried y risgiau strategol ariannol ac anariannol
- parhau i ddarparu swyddogaethau llywodraethu a chyfreithiol sy'n cwmpasu'r holl gydymffurfio ariannol, statudol a rheoleiddiol

Sail cyfuno

Mae'r datganiadau ariannol cyfunol yn cynnwys y Brifysgol a'i holl is-gwmnïau ar gyfer y flwyddyn ariannol hyd at 31 Gorffennaf 2018. Mae canlyniadau is-gwmnïau a gafodd eu caffael neu eu gwaredu yn ystod y cyfnod wedi'u cynnwys yn y datganiad incwm a gwariant cyfunol o ddyddiad eu caffael neu hyd at ddyddiad eu gwaredu. Mae trafodion mewnol rhwng y grŵp yn cael eu dileu wrth eu cyfuno.

Nid yw'r datganiadau ariannol cyfunol yn cynnwys incwm a gwariant yr Undeb Myfyrwyr gan nad oedd gan y Brifysgol reolaeth na dylanwad tra-arglwyddiaethol dros benderfyniadau polisi.

Darperir manylion am drafodion is-gwmnïau'r Brifysgol yn nodyn 20 y datganiadau ariannol.

Datganiad y prif bolisïau cyfrifyddu (parhad)

Cydnabod incwm

Dangosir grantiau bloc y Cyngor Cyllido yn y cyfnod y maent yn berthnasol iddo.

Mae incwm o werthu nwyddau neu wasanaethau'n cael ei gredydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Cyfunol pan fo'r nwyddau neu'r gwasanaethau'n cael eu cyflenwi i'r cwsmeriaid allanol neu pan fo telerau'r cytundeb wedi'u bodloni.

Mae'r incwm ffioedd yn cael ei ddatgan ar sail gros o unrhyw wariant nad yw'n ddisgownt, a'i gredydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Cyfunol dros y cyfnod y mae'r myfyrwyr yn astudio. Lle bo swm y ffi dysgu wedi'i leihau, trwy ddisgownt am dalu'n brydlon, dangosir yr incwm a dderbynnir yn net o'r disgownt. Cyfrifyddir am ysgoloriaethau a bwrsarïau ar sail gros fel gwariant ac nid ydynt yn cael eu didynnu o'r incwm.

Cyllid Grant gan y Llywodraeth

Mae incwm rheolaidd o grantiau, contractau a gwasanaethau eraill a ddarperir yn cael ei gyfrifyddu ar sail croniadau a'u cynnwys i'r graddau y bo'r contract neu'r gwasanaeth wedi'i gwblhau; mae unrhyw daliadau a dderbynnir cyn cyflawni yn cael eu cydnabod ar y fantolen fel atebolrwyddau.

Grantiau Cyfalaf gan y Llywodraeth

Mae grantiau un tro yn unig a dderbynnir ar gyfer caffael neu adeiladu asedau sefydlog yn cael eu trin fel grantiau cyfalaf wedi'u gohirio. Mae grantiau o'r fath yn cael eu credydu i grantiau cyfalaf wedi'u gohirio a gwneir trosglwyddiad blynyddol i'r cyfrif incwm a gwariant dros oes economaidd defnyddiol yr ased, ar yr un gyfradd â dibrisiant yr ased y dyfarnwyd y grant ar ei gyfer.

Cyllid Grant nad yw gan y Llywodraeth

Mae incwm rheolaidd yn deillio o grantiau, cytundebau a gwasanaethau eraill a ddarperir yn cael ei gyfrifyddu ar sail perfformiad ac yn cael ei gynnwys i'r graddau y bo'r contract neu'r gwasanaeth wedi'i gwblhau; mae unrhyw daliadau a dderbynnir cyn cyflawni yn cael eu cydnabod ar y fantolen fel atebolrwyddau.

Cyfraniadau a Gwaddolion

Mae trafodion dim cyfnewid heb amodau yn gysylltiedig â pherfformiad yn gyfraniadau a gwaddolion. Cydnabyddir cyfraniadau a gwaddolion gyda chyfyngiadau wedi'u nodi gan y rhoddwr yn yr incwm pan fo gan y Brifysgol yr hawl i gael yr arian. Cedwir yr incwm mewn cronfa wrth gefn gyfyngedig nes ei fod yn cael ei ddefnyddio yn unol â chyfyngiadau o'r fath, a bryd hynny mae'r incwm yn cael ei ryddhau i'r cronfeydd cyffredinol trwy drosglwyddiad cronfa wrth gefn.

Mae cyfraniadau heb gyfyngiadau'n cael eu cydnabod yn yr incwm pan fo gan y Brifysgol yr hawl i gael yr arian.

Cofnodir incwm buddsoddi ac elw gwaddolion yn yr incwm yn y flwyddyn y cyfyd, ac un ai fel incwm cyfyngedig neu anghyfyngedig, yn unol â thelerau cyfyngiadau eraill sy'n berthnasol i'r gronfa waddol unigol.

Nodir pedwar prif fath o gyfraniadau a gwaddolion yn y cronfeydd wrth gefn:

1. Cyfraniadau wedi'u cyfyngu – mae'r rhoddwr wedi nodi bod rhaid i'r cyfraniad gael ei ddefnyddio at amcan penodol.

Datganiad y prif bolisïau cyfrifyddu (parhad)

2. Gwaddolion parhaol heb eu cyfyngu – mae'r rhoddwr wedi nodi bod y gronfa i'w buddsoddi'n barhaol i gynhyrchu ffrwd incwm er budd cyffredinol y Brifysgol.

3. Gwaddolion gwariadwy wedi'u cyfyngu – mae'r rhoddwr wedi nodi amcan penodol yn hytrach na phrynu neu adeiladu asedau sefydlog diriaethol, ac mae gan y Brifysgol y pŵer i ddefnyddio'r cyfalaf.

4. Gwaddolion parhaol wedi'u cyfyngu – mae'r rhoddwr wedi nodi bod y gronfa i'w buddsoddi'n barhaol i gynhyrchu ffrwd incwm i'w defnyddio ar gyfer amcan penodol.

Lesau a chytundeb hur brynu

Codir y costau'n gysylltiedig â lesau gweithredol ar sail llinell syth dros gyfnod y les.

Mae lesau cyllido, sy'n trosglwyddo holl fuddion a risgiau perchnogaeth ased yn sylweddol i'r Brifysgol, yn cael eu trin fel petai'r ased wedi'i brynu'n gyfangwbl. Cynhwysir yr asedau yn yr asedau sefydlog a dangosir elfennau cyfalaf yr ymrwymiadau les fel ymrwymiadau dan lesau cyllid.

Mae'r eitemau rhentu les yn cael eu trin fel rhai sy'n cynnwys elfennau cyfalaf a llog. Defnyddir yr elfen gyfalaf er mwyn lleihau'r ymrwymiadau sy'n ddyledus, a chodir yr elfen llog yn erbyn y cyfrif incwm a gwariant yn gyfrannol i'r elfen gyfalaf leihaol sy'n weddill.

Mae asedau dan les cyllid yn cael eu dibrisio dros y cyfnod byrraf o un ai gyfnod y les neu oes economaidd defnyddiol asedau cyfatebol sy'n eiddo i'r Brifysgol.

Mae lesio asedau dan les cyllido (Stadiwm y Cae Ras a Pharc y Glowyr) yn cael eu trin fel dyledwr tymor byr a thymor hir yn cynnwys elfennau cyfalaf a llog. Defnyddir yr elfen gyfalaf er mwyn lleihau'r ymrwymiadau dyledwr sy'n ddyledus, a chofnodir yr elfen llog fel incwm yn y cyfrif incwm a gwariant yn gyfrannol i'r elfen gyfalaf leihaol sy'n weddill.

Trethiant

Mae'r Brifysgol yn elusen eithriedig yn unol ag ystyr Rhan 3 Deddf Elusennau 2011. Felly mae'n elusen yn unol ag ystyr Paragraff 1 atodlen 6 Deddf Cyllid 2010 ac, yn unol â hynny, mae potensial i'r Brifysgol gael ei heithrio rhag Treth Gorfforaeth y Deyrnas Unedig o ran incwm neu enillion cyfalaf yn y categorïau a gwmpasir gan adran 478-488 Deddf Treth Gorfforaeth 2010 neu adran 256 Deddf Trethiant Enillion Trethadwy 1992, i'r graddau y bod incwm neu enillion o'r fath yn cael eu defnyddio at ddibenion elusennol yn unig.

Mae'r holl is-gwmnïau yn y Deyrnas Unedig yn atebol i dalu treth gorfforaeth yn yr un modd ag unrhyw sefydliad masnachol.

Nid yw'r Brifysgol yn derbyn unrhyw eithriadau o'r fath o ran Treth ar Werth. Mae Treth ar Werth na ellir ei adennill ar fewnbynnau yn cael ei gynnwys yng nghostau mewnbynnau o'r fath. Mae unrhyw Dreth ar Werth na ellir ei adfer a ddyrennir i asedau sefydlog diriaethol yn cael ei chynnwys yn eu cost.

Datganiad y prif bolisïau cyfrifyddu (parhad)

Mae'r holl is-gwmnïau yn y Deyrnas Unedig yn atebol i dalu Treth ar Werth yn yr un modd ag unrhyw sefydliad masnachol arall, ac eithrio bod addysg neu hyfforddiant a ddarperir gan is-gwmni prifysgol yn cael ei ystyried yn gyflenwr addysg wedi'i eithrio.

Asedau diriaethol sefydlog

Nodir asedau sefydlog ar eu cost tybiedig llai dibrisiant cronnus a cholledion diffygiant cronnus. Mae rhai eitemau penodol asedau sefydlog a gafodd eu hailbrisio i brisiant teg ar neu cyn y dyddiad trosglwyddo i Ddatganiad o'r Arfer a Argymhellir: Addysg Uwch ac Addysg Bellach 2015 yn cael eu mesur ar sail cost tybiedig, sef y swm ailbrisio ar ddyddiad yr ailbrisio hwnnw.

Lle bo gan rannau ased sefydlog hyd oes defnyddiol gwahanol, fe'u cyfrifyddir fel eitemau ar wahân asedau sefydlog.

Nid yw tir rhydd-ddaliad yn cael ei ddibrisio. Mae adeiladau rhydd-ddaliad yn cael ei dibrisio dros eu cyfnod oes economaidd defnyddiol disgwyliedig o 50 mlynedd. Dibrisir y cae hoci dros ei oes defnyddiol disgwyliedig o 10 mlynedd. Mae gwariant cyfalaf sy'n berthnasol i adeiladau sy'n bodoli eisoes yn cael ei ddibrisio dros eu hamcangyfrif oes defnyddiol o 10 mlynedd.

Lle bo adeiladau'n cael eu caffael gyda chymorth grantiau penodol gan y llywodraeth maent yn cael eu cyfalafu a'u dibrisio fel uchod. Mae'r grantiau cysylltiedig yn cael eu credydu i gyfrif grant cyfalaf wedi'i ohirio ac yn cael eu rhyddhau i'r cyfrif incwm a gwariant dros oes economaidd defnyddiol disgwyliedig yr ased perthnasol ar sail sy'n gyson gyda'r polisi dibrisio.

Mae gosodiadau, ffitiadau ac offer sy'n costio llai na £10,000 am bob eitem unigol yn cael eu dileu i'r cyfrif incwm a gwariant yn y cyfnod caffael. Mae'r holl osodiadau, ffitiadau ac offer arall yn cael eu gyfalafu ar sail y gost. Mae cerbydau modur yn cael eu cyfalafu ar sail eu cost.

Mae'r holl asedau'n cael eu dibrisio dros amcangyfrif eu hoes economaidd defnyddiol, fel a ganlyn:

- Gosodiadau, ffitiadau ac offer – pum mlynedd
- Cerbydau modur – tair blynedd

Lle bo offer yn cael ei gaffael gyda chymorth grantiau penodol gan y llywodraeth mae'n cael ei gyfalafu a'i ddibrisio yn unol â'r polisi uchod, gyda'r grantiau cysylltiedig yn cael eu credydu i gyfrif grant cyfalaf wedi'i ohirio ac yn cael eu rhyddhau i'r cyfrif incwm a gwariant dros oes economaidd defnyddiol disgwyliedig yr offer perthnasol. Polisi'r Brifysgol yw peidio ag ailbrisio'r dosbarth asedau hwn.

Cynhelir adolygiad diffygiant ased sefydlog os yw digwyddiadau neu newid mewn amgylchiadau yn dangos efallai nad yw swm cyfredol yr ased sefydlog yn adferadwy.

Mae unrhyw ddiffygiant oherwydd defnyddio'r buddion economaidd yn cael eu cydnabod yn y cyfrif incwm a gwariant yn y cyfnod y maent yn digwydd.

Mae unrhyw ailbrisio ar i lawr nad yw oherwydd defnyddio'r buddion economaidd yn cael ei gydnabod yn y datganiad cyfrif incwm a gwariant cynhwysfawr hefyd yn y cyfnod y mae'n digwydd.

Mae gwariant i sicrhau bod ased sefydlog diriaethol yn cynnal ei safon perfformiad blaenorol yn cael ei gydnabod yn y cyfrif incwm a gwariant yn y cyfnod y mae'n digwydd.

Mae gan y Brifysgol raglen cynnal a chadw cynlluniedig, sy'n cael ei hadolygu'n flynyddol.

Buddsoddiadau

Dangosir buddsoddiadau a restrir a gedwir fel asedau gwaddol ar werth y farchnad. Dangosir buddsoddiadau mewn gweithgareddau is-gwmni ac endidau heb eu rhestru ar yr isaf o un ai'r gost neu'r gwerth net y gellir ei wireddu.

Datganiad y prif bolisïau cyfrifyddu (parhad)

Cynhwysir buddsoddiadau asedau cyfredol ar yr isaf o un ai'r gost neu'r gwerth net y gellir ei wireddu.

Stoc

Mae stoc yn cael ei ddatgan ar yr isaf o un ai'r gost neu'r gwerth net y gellir ei wireddu.

Arian parod ar hyn sy'n cyfateb i arian parod

Mae llifau arian yn cynnwys cynnydd neu leiahd mewn arian mewn llaw, arian yn y banc ac adneuon sy'n ad-daladwy ar gais. Mae adneuon yn ad-daladwy ar gais os ydynt, yn ymarferol, ar gael cyn pen 24 awr heb gosbau. Nid oes unrhyw fuddsoddiadau eraill, waeth pa mor hylifol ydynt, yn cael eu cynnwys fel arian parod.

Mae adnoddau hylifol yn cynnwys symiau wedi eu hadneuo yn y tymor byr gyda banciau cydnabyddedig. Maent yn cynnwys unrhyw asedau o'r fath sy'n cael eu cadw fel asedau gwaddol.

Defnyddiwyd yr eithriad o'r gofyniad i baratoi datganiad llif arian ar wahân ar gyfer y Brifysgol dan Safon Adrodd Ariannol 102.

Trosi arian tramor

Mae asedau ac atebolrwyddau a nodir mewn arian tramor yn cael eu trosi i gyfrwng arian y grŵp (Sterling) ar y cyfraddau cyfnewid sy'n berthnasol ar ddiwedd y flwyddyn ariannol, gyda'r holl wahaniaethau cyfnewid sy'n deillio o hynny yn cael eu nodi yn y cyfrif incwm a gwariant yn y cyfnod y maent yn codi.

Offerynnau ariannol

Rheoli Risgiau

Prif offerynnau ariannol y Brifysgol yw arian parod, buddsoddiadau a benthyciadau. Amcan craidd yr offerynnau ariannol hyn yw bodloni anghenion cyllido gweithredoedd y Brifysgol. Yn ychwanegol, mae gan y Brifysgol asedau ac atebolrwyddau ariannol eraill sy'n codi'n uniongyrchol o'i weithrediadau h.y. dyledwyr a chredydwyr masnach.

Risg credyd

Mae risg credyd yn cyfeirio at y risg y bydd gwrthbarti'n methu â chadw at ei ymrwymiadau cytundebol gan arwain at golled ariannol i'r Brifysgol.

Adolygir dyledwyr masnachol a dyledion myfyrwyr yn barhaus a gwneir darpariaeth dyled ddrwg os yw adfer y ddyled yn dod yn ansicr. Os penderfynir bod dyled yn anadferadwy mae'r ddyled yn cael ei dileu. Mae crynodiad y risg yn gyfyngedig oherwydd y nifer fawr o gwsmeriaid amrywiol ar draws y poblogaethau myfyrwyr a chwsmeriaid masnachol.

Risg hylifedd

Mae risg hylifedd yn cyfeirio at y risg na fydd y Brifysgol yn medru talu ei hymrwymiadau ariannol wrth iddynt ddod yn ddyledus. Mae monitro risg hylifedd yn rheolaidd yn nodwedd hanfodol gweithgareddau rheolaeth trysorlys.

Datganiad y prif bolisïau cyfrifyddu (parhad)

Mae rhagfynegiadau llif arian yn ffurfio rhan o broses cynllun 5 mlynedd y Brifysgol, ac fe'u hadolygir yn ystod y flwyddyn ariannol.

Mae risg arian tramor yn cyfeirio at y risg y gallai newid anffafriol yn y cyfraddau cyfnewid achosi colled ariannol i'r Brifysgol. Y prif arian tramor y mae'r Brifysgol yn dod i gysylltiad ag ef yw'r Ewro. Adolygir lefel gweithredu Ewros yn rheolaidd i leddfu'r risg o newidiadau cyfradd cyfnewid andwyol.

Cyfrifyddu buddion ymddeol

Y tri phrif gynllun pensiwn i staff y Brifysgol yw:

1. Y Cynllun Pensiwn Athrawon
2. Y Cynllun Blwydd-daliadau Prifysgolion
3. Y Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol.

Mae'r holl gynlluniau yn gynlluniau buddion diffiniedig sy'n cael eu rheoli'n allanol ac wedi contractio allan o Ail Bensiwn y Wladwriaeth. Fodd bynnag, ni ellir penderfynu ar elfen ariannol Prifysgol Glyndŵr yn y Cynllun Pensiwn Athrawon a'r Cynllun Blwydd-daliadau Prifysgolion ac felly mae'r rhain yn cael eu trin fel cynlluniau cost diffiniedig dan Safon Adrodd Ariannol 102.

Mae'r cyfraniadau i'r cynllun yn cael eu nodi ar y cyfrif incwm a gwariant er mwyn lledaenu cost pensiynau dros fywyd gwaith cyflogeion gyda'r Brifysgol yn y fath fodd fel bod y cost pensiwn yn ganran cyson ar y cyfan o'r gyflogres bensiynadwy gyfredol ac yn y dyfodol. Mae amrywiadau i'r costau rheolaidd yn cael eu lledaenu ar draws hyd oes gwaith cyfartalog sy'n weddill aelodau'r cynllun, ar ôl caniatáu ar gyfer rhagor o dynnu allan.

Penderfynir ar y cyfraniadau gan actiwariaid cymwysedig ar sail prisiadau bob tair blynedd, gan ddefnyddio'r dull uned dafluniedig. Ni ellir penderfynu ar elfen ariannol Prifysgol Glyndŵr yn y Cynllun Pensiwn Athrawon a'r Cynllun Blwydd-daliadau Prifysgolion ac felly mae'r rhain yn cael eu trin fel cynlluniau cost diffiniedig dan Safon Adrodd Ariannol 102.

Mae gwarged neu ddiffyg y Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol yn cael ei gydnabod fel ased neu atebolrwydd ar y fantolen. Cofnodir cost y rhai sy'n gwasanaethu'n gyfredol a chostau gwasanaeth blaenorol yn y costau staff.

Cyfrifir yr elfen llog ar sail diffyg diwedd y flwyddyn (atebolrwydd net) wedi'i luosi gyda'r gyfradd ddisgownt. Mae'r holl newidiadau yn y gwarged neu'r diffyg pensiwn oherwydd newidiadau mewn tybiaethau actiwraidd neu'r gwahaniaeth rhwng rhagfynegiadau actiwraidd a'r alldro go iawn yn cael eu hadrodd yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

Cofnodir atebolrwydd yn y darpariaethau ar gyfer unrhyw ymrwymiad cytunedol i gyllido diffygion yn y gorffennol yn y Cynllun Blwydd-daliadau Prifysgolion.

Darpariaethau, atebolrwyddau digwyddiadol ac asedau digwyddiadol

Cydnabyddir darpariaethau yn y datganiadau ariannol dan yr amgylchiadau isod:

a) pan fo'r Brifysgol yn wynebu ymrwymiad cyfreithiol neu adeiladol presennol o ganlyniad i ddigwyddiad yn y gorffennol
b) ei bod yn debygol y bydd yn ofynnol trosglwyddo buddion economaidd i setlo'r ymrwymiad; a
c) gellir gwneud amcangyfrif dibynadwy ynghylch swm yr ymrwymiad.

Datganiad y prif bolisïau cyfrifyddu (parhad)

Mae'r swm a nodir fel darpariaeth yn cael ei leihau i'r gwerth presennol lle bo gwerth amser arian yn berthnasol.

Mae atebolrwydd digwyddiadol yn deillio o ddigwyddiad yn y gorffennol sy'n rhoi ymrwymiad posibl i'r Brifysgol y bydd ei fodolaeth yn cael ei gadarnhau'n unig gan ddigwyddiadau ansicr yn y dyfodol fel arall yn digwydd, nad yw'n gyfangwbl o dan reolaeth y Brifysgol. Mae atebolrwyddau digwyddiadol hefyd yn codi mewn amgylchiadau lle byddai darpariaeth wedi'i gwneud fel arall ond un ai nid yw'n debygol y bydd angen all-lif adnoddau neu ni ellir mesur swm yr ymrwymiad yn ddibynadwy.

Cyfyd ased digwyddiadol pan fo digwyddiad wedi digwydd sy'n rhoi ased tebygol i'r Brifysgol y bydd ei bodolaeth yn cael ei chadarnhau'n unig gan ddigwyddiadau ansicr yn y dyfodol fel arall yn digwydd, nad yw'n gyfangwbl o dan reolaeth y Brifysgol.

Nid yw asedau ac atebolrwyddau digwyddiadol yn cael eu cydnabod yn y Fantolen, ond fe'u datgelir trwy gyfrwng nodyn.

Dyfarniadau ac amcangyfrifon cyfrifyddu

Defnyddiwyd y dyfarniadau a'r amcangyfrifol allweddol a ganlyn yn y datganiadau ariannol hyn.

- Defnyddiwyd dyfarniadau cyfrifyddu Cynllun Blwydd-daliadau Prifysgolion gan ddefnyddio pecyn modelu safonol y Cynllun Blwydd-daliadau Prifysgolion gan y Grŵp Cyfarwyddwyr Cyllid Prifysgolion Prydain ar gyfradd disgownt sy'n gyson gyda chanllawiau'r Grŵp Cyfarwyddwyr Cyllid Prifysgolion Prydain ac yn unol â disgwyliadau cynnydd yn y gofrestr cyflog ar gyfer grŵp y Brifysgol.

- Cyflenwyd dyfarniadau cyfrifyddu'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol gan actiwariaid ein cynllun, Mercers.

- Amcangyfrifiwyd croniad tâl gwyliau gan ddefnyddio methodoleg sampl uniongyrchol o adrannau (academaidd ac anacademaidd) Grŵp y Brifysgol gan ystyried y lefelau gwyliau gwirioneddol ar 31 Gorffennaf 2018 a'i gymhwyso ar sail canran.

Cronfeydd wrth gefn

Mae cronfeydd yn cael eu dynodi fel rhai cyfyngedig neu anghyfyngedig. Mae cronfeydd gwaddol cyfyngedig yn cynnwys balansau sydd, trwy waddol i Grŵp y Brifysgol, yn cael eu cadw fel cronfa wedi'i chyfyngu'n barhaol y mae'n rhaid i'r Grŵp ei chadw am byth.

Mae cronfeydd cyfyngedig eraill yn cynnwys balansau lle mae'r rhoddwr wedi penodi pwrpas penodol ac felly mae'r Grŵp wedi'i gyfyngu o ran defnydd y cronfeydd hyn.

Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr y Brifysgol a Chyfunol
Blwyddyn yn diweddu 31 Gorffennaf 2018

	Nodyn	B/d 31 Gorff 2018 Cyfunol £'000	B/d 31 Gorff 2018 Y Brifysgol £'000	B/d 31 Gorffennaf 2017 Cyfunol £'000	B/d 31 Gorffennaf 2017 Y Brifysgol £'000
Incwm					
Ffioedd dysgu a chontractau addysg	1	26,018	26,018	25,675	25,460
Grantiau gan gyrff cyllido	2	2,568	2,568	3,309	3,309
Grantiau a chytundebau ymchwil	3	519	193	502	407
Incwm arall	4	6,222	4,375	6,128	4,060
Incwm buddsoddi	5	104	104	102	102
Cyfanswm incwm		**35,431**	**33,258**	**35,716**	**33,338**
Gwariant					
Costau staff	6	19,913	18,780	20,647	19,624
Pensiwn Cyflogwr Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol	6	2,278	2,278	2,337	2,337
Treuliau gweithredol eraill	8	10,345	9,730	9,609	8,688
Dibrisiant	10	1,261	1,245	1,541	1,523
Llog a chostau cyllid eraill	7	15	15	16	16
Costau ailstrwythuro sylfaenol	6	618	603	259	252
Symud dyled rhyng-gwmni ar adeg cau is-gwmnïau	8	-	(101)	-	395
Cyfanswm gwariant ac eithrio costau llog net		**34,430**	**32,550**	**34,409**	**32,835**
Gwarged cyn costau llog net		**1,001**	**708**	**1,307**	**503**
Costau llog net	7/21	589	589	715	715
		589	**589**	**715**	**715**
Colled wrth waredu ased sefydlog i les cyllid	10/19	0	0	(44)	(44)
Gwarged / (Diffyg) cyn addasu am ddiffygiant		**412**	**119**	**548**	**(256)**
Gwarged / (Diffyg) cyn treth		**412**	**119**	**548**	**(256)**
Trethiant	9	-	-	-	-
Gwarged / (Diffyg) am y flwyddyn		**412**	**119**	**548**	**(256)**
Enillion actiwraidd o ran cynlluniau pensiwn	21	6,958	6,958	7,091	7,091
Cyfanswm incwm cynhwysfawr am y flwyddyn		**7,370**	**7,077**	**7,639**	**6,835**
Cynrychiolir gan:					
Incwm cynhwysfawr gwaddol am y flwyddyn		-	-	-	-
Gwariant cynhwysfawr anghyfyngedig am y flwyddyn		7,370	7,077	7,639	6,835
Priodoladwy i Grŵp y Brifysgol		**7,370**	**7,077**	**7,639**	**6,835**
Gwarged am y flwyddyn yn briodoladwy i:					
Buddiant nad yw'n fuddiant rheoli		-	-	-	-
Grŵp y Brifysgol		412	119	548	(256)

Mae'r holl eitemau incwm a gwariant yn berthynol i weithgareddau sy'n parhau

Datganiadau Newidiadau yng Nghronfeydd wrth Gefn y Brifysgol a Chyfunol
Blwyddyn yn diweddu 31 Gorffennaf 2018

Cyfunol	Cronfa wrth gefn ailbrisio *Cyfyngedig*	*Anghyfyngedig*	Cyfanswm ac eithrio Buddiant heb fod yn fuddiant rheoli	Cyfanswm
	£'000	£'000	£'000	£'000
Balans ar 1 Awst 2016	200	15,292	15,492	15,492
Gwarged o'r datganiad incwm a gwariant	-	548	548	548
Trosglwyddiadau rhwng ailbrisio a chronfa wrth gefn incwm a gwariant	-	0	-	29,348
Enillion actiwaraidd o ran y cynllun pensiwn	-	7,091	7,091	7,091
Cyfanswm incwm cynhwysfawr am y flwyddyn	-	7,639	7,639	7,639
Balans ar 1 Awst 2017	200	22,931	23,131	23,131
Gwarged o'r datganiad incwm a gwariant	-	412	412	412
Enillion actiwaraidd o ran y cynllun pensiwn	-	6,958	6,958	6,958
Cyfanswm incwm cynhwysfawr am y flwyddyn	-	7,370	7,370	7,370
Balans ar 31 Gorffennaf 2018	200	30,301	30,501	30,501

Y Brifysgol	Cronfa wrth gefn ailbrisio *Cyfyngedig*	*Anghyfyngedig*	Cyfanswm ac eithrio Buddiant heb fod yn fuddiant rheoli	Cyfanswm
	£'000	£'000	£'000	£'000
Balans ar 1 Awst 2016	200	16,565	16,765	16,765
(Diffyg) o'r datganiad incwm a gwariant	-	(256)	(256)	(256)
Trosglwyddiadau rhwng ailbrisio a chronfa wrth gefn incwm a gwariant	-	0	-	0
Enillion actiwaraidd o ran y cynllun pensiwn	-	7,091	7,091	7,091
Cyfanswm incwm cynhwysfawr am y flwyddyn	-	6,835	6,835	6,835
Balans ar 1 Awst 2017	200	23,400	23,600	23,600
Gwarged o'r datganiad incwm a gwariant	-	119	119	119
Enillion actiwaraidd o ran y cynllun pensiwn	-	6,958	6,958	6,958
Cyfanswm incwm cynhwysfawr am y flwyddyn	-	7,077	7,077	7,077
Balans ar 31 Gorffennaf 2018	200	30,477	30,677	30,677

Mantolen y Brifysgol a Chyfunol
Ar 31 Gorffennaf 2018

	Nodyn	2018 Cyfunol £'000	2018 Y Brifysgol £'000	2017 Cyfunol £'000	2017 Y Brifysgol £'000
Asedau anghyfredol					
Asedau sefydlog	10	53,018	52,972	53,499	53,437
		53,018	52,972	53,499	53,437
Asedau cyfredol					
Stoc	11	22	12	17	13
Masnach ac eitemau i'w derbyn: symiau sy'n ddyledus o fewn blwyddyn	12	2,726	2,873	2,894	2,859
Buddsoddiadau	13	12	12	23	23
Arian parod a'r hyn sy'n cyfateb i arian parod	18	4,117	3,952	2,827	2,748
		6,877	6,849	5,761	5,643
Llai: Credydwyr: symiau sy'n ddyledus o fewn blwyddyn	14	(4,354)	(4,123)	(3,913)	(3,282)
Asedau cyfredol net		2,523	2,726	1,848	2,361
Cyfanswm asedau llai atebolrwyddau cyfredol		55,541	55,698	55,347	55,798
Masnach ac eitemau i'w derbyn: symiau sy'n ddyledus ar ôl mwy na blwyddyn	15	1,652	1,652	1,350	1,350
Credydwyr: symiau sy'n ddyledus ar ôl mwy na blwyddyn	16	(6,004)	(6,004)	(6,515)	(6,515)
Darpariaethau					
Darpariaethau pensiwn	17	(20,159)	(20,159)	(26,130)	(26,130)
Darpariaethau eraill	17	(529)	(510)	(921)	(903)
Cyfanswm asedau net		**30,501**	**30,677**	**23,131**	**23,600**
Cronfeydd wrth gefn cyfyngedig					
Cronfa wrth gefn incwm a gwariant - cronfa waddol	25	0	0	0	0
Cronfa wrth gefn incwm a gwariant - cronfa wrth gefn gyfyngedig		200	200	200	200
Cronfeydd wrth gefn anghyfyngedig					
Cronfa wrth gefn incwm a gwariant - anghyfyngedig		30,301	30,477	22,931	23,400
Cronfa wrth gefn ailbrisio		0	0	-	-
		30,501	**30,677**	**23,131**	**23,600**
Buddiant nad yw'n fuddiant rheoli		0	0	-	-
Cyfanswm Cronfeydd wrth gefn		**30,501**	**30,677**	**23,131**	**23,600**

Cymeradwywyd yr adroddiadau ariannol gan y Corff Llywodraethu 30 Tachwedd 2018 a chawsant eu llofnodi ar ei ran ar y dyddiad hwn gan:

Maria Hinfelaar, Is-Ganghellor

Maxine Penlington, Cadeirydd y Llywodraethwyr

David Elcock, Cyfarwyddwr Cyllid

Llif Arian Cyfunol
ar 31 Gorffennaf 2018

	2018	2017
	£'000	£'000
Llif arian o weithgareddau gweithredol		
Gwarged am y flwyddyn	**412**	**548**
Addasiad ar gyfer eitemau nad ydynt yn rhai arian parod		
Dibrisiant	1,261	1,541
(Cynnydd)/Lleihad yn y stoc	(5)	35
Lleihad mewn dyledwyr < blwyddyn	168	534
(Cynnydd) mewn dyledwyr > blwyddyn	(302)	(1,350)
Cynnydd/(Lleihad mewn credydwyr < blwyddyn	708	(2,937)
(Lleihad) mewn credydwyr > blwyddyn	(406)	(406)
Cynnydd yn y ddarpariaeth pensiynau	987	995
(Lleihad) mewn darpariaethau eraill	(392)	(628)
Gwaredu ased sefydlog i les cyllid	302	1,394
Addasiad ar gyfer gweithgareddau buddsoddi neu gyllido		
Incwm buddsoddi	(104)	(102)
Llog sy'n daladwy	2	0
Elfen llog y les cyllid	11	12
Mewnlif/(all-lif) arian parod net o weithgareddau gweithredol	**2,642**	**(365)**
Llifau arian o weithgareddau buddsoddi		
Tynnu adneuon ymaith	11	42
Incwm buddsoddi	104	102
Taliadau a wnaed i gaffael asedau sefydlog	(1,083)	(106)
	(968)	**38**
Llifau arian o weithgareddau cyllido		
Elfen llog y les cyllid	(11)	(12)
Benthyciadau heb sicrwydd	(271)	1
Elfen gyfalaf y les cyllid	(102)	(72)
	(384)	**(84)**
Cynnydd/(Lleihad) mewn arian parod a'r hyn sy'n cyfateb i arian pa	**1,290**	**(411)**
Arian parod a'r hyn sy'n cyfateb i arian parod ar ddechrau'r flwyddyn	**2,827**	**3,238**
Arian parod a'r hyn sy'n cyfateb i arian parod ar 31 Gorffennaf	**4,117**	**2,827**

Nodiadau sy'n cyd-fynd â'r Cyfrifon
Blwyddyn yn diweddu 31 Gorffennaf 2018

		2018		2017	
		Cyfunol	Y Brifysgol		Y Brifysgol
1	**Ffioedd dysgu a chontractau addysg**	£'000	£'000	£'000	£'000
	Myfyrwyr cartref ac Undeb Ewropeaidd amser llawn	21,687	21,687	21,246	21,246
	Myfyrwyr tramor amser llawn	851	851	1,324	1,109
	Myfyrwyr rhan amser	2,202	2,202	2,036	2,036
	Contractau Academaidd	1,278	1,278	1,069	1,069
		26,018	**26,018**	**25,675**	**25,460**

		2018		2017	
2	**Grantiau gan gyrff cyllido**	Cyfunol	Y Brifysgol	Cyfunol	Y Brifysgol
		£'000	£'000	£'000	£'000
	Grant rheolaidd				
	Cyngor Cyllido Addysg Uwch	1,909	1,909	2,628	2,628
	Grantiau penodol				
	Canolfannau Pwnc Academaidd Addysg Uwch	0	0	52	52
	Cyllid Addysg Uwch arall	110	110	49	49
	Ymchwil o Ansawdd Cyngor Cyllido Addysg Uwch	215	215	215	215
	Grantiau cyfalaf Adeiladau	334	334	365	365
		2,568	**2,568**	**3,309**	**3,309**

		2018		2017	
		Cyfunol	Y Brifysgol	Cyfunol	Y Brifysgol
3	**Grantiau a chytundebau ymchwil**	£'000	£'000	£'000	£'000
	Cynghorau ymchwil	21	21	40	39
	Elusennau ymchwil	99	99	173	173
	Llywodraeth (y Deyrnas Unedig a thramor)	60	60	129	129
	Diwydiant a masnach	339	13	160	66
		519	**193**	**502**	**407**

		2018		2017	
		Cyfunol	Y Brifysgol	Cyfunol	Y Brifysgol
4	**Incwm arall**	£'000	£'000	£'000	£'000
	Preswylfeydd, arwlyo a chynadleddau	1,835	1,562	1,853	1,571
	Grantiau refeniw eraill	4,330	2,756	4,203	2,417
	Grantiau cyfalaf eraill	57	57	57	57
	Incwm arall	0	0	15	15
		6,222	**4,375**	**6,128**	**4,060**

		2018		2017	
		Cyfunol	Y Brifysgol	Cyfunol	Y Brifysgol
5	**Incwm buddsoddi**	£'000	£'000	£'000	£'000
	Incwm buddsoddi ar les cyllid	100	100	100	100
	Incwm buddsoddi arall	4	4	2	2
		104	**104**	**102**	**102**

6 Costau staff

	2018 Cyfunol £'000	2018 Y Brifysgol £'000	2017 Cyfunol £'000	2017 Y Brifysgol £'000
Costau staff				
Cyflogau	16,633	15,709	17,591	16,763
Costau nawdd cymdeithasol	1,615	1,548	1,722	1,650
Costau pensiwn eraill	1,665	1,523	1,334	1,211
Costau staff	**19,913**	**18,780**	**20,647**	**19,624**
Costau ailstrwythuro	618	603	259	252
Costau gwasanaeth cyfredol Cynllun Pensiwn Llyw. Leol	304	304	425	425
Cyfraniadau pensiwn y cyflogwr CPLIL	1,974	1,974	1,912	1,912
Cyfanswm costau staff	**22,809**	**21,661**	**23,243**	**22,213**

	2018 £	2017 £
Enillion yr Is-ganghellor:		
Cyflog	190,214	187,035
Cyfraniad at gostau adleoli	-	0
Cyfanswm enillion ac eithrio cyfraniadau pensiwn	**190,214**	**187,035**
Cyfraniadau pensiwn i'r Cynllun Pensiwn Athrawon	31,347	30,823
Cyfanswm enillion yn cynnwys cyfraniadau pensiwn	**221,561**	**217,858**

Talwyd yr enillion i'r Is-ganghellor, yr Athro Maria Hinfelaar, a gafodd ei thalu yn unol â thelerau ei chytundeb.

Personél rheoli allweddol

Y personél rheoli allweddol yw'r unigolion hynny ag awdurdod a chyfrifoldeb am gynllunio, cyfarwyddo a rheoli gweithgareddau'r Brifysgol. Mae costau staff yn cynnwys iawndal a dalwyd i bersonél rheoli allweddol.

2018 a 2017

Rheolwyr allweddol yw Tîm Gweithredol y Brifysgol, sy'n cynnwys yr Is-ganghellor, y Dirprwy Is-ganghellor, Dirprwy Is-ganghellor Partneriaethau, Dirprwy Is-ganghellor Ymchwil, y Cyfarwyddwr Cyllid, y Cyfarwyddwr Adnoddau Dynol a'r Cyfarwyddwr Gweithrediadau.

Mae'r iawndal yn cynnwys cyflog a buddion, yn cynnwys unrhyw gyfraniadau pensiwn gan y cyflogwr.

	2018 £	2017 £
Iawndal personél rheoli allweddol	**775,810**	**776,262**

Nodiadau sy'n cyd-fynd â'r Cyfrifon
Blwyddyn yn diweddu 31 Gorffennaf 2018

6 Costau staff (parhad)

Cydnabyddiaeth ariannol staff tâl uwch eraill, ac eithrio cyfraniadau pensiwn y cyflogwr (yn ddarostyngedig i gyfarwyddiadau cyfrifon perthnasol) [dangosir y cyfan cyn unrhyw aberthu cyflog]:

	2018	2017
	No.	**No.**
£110,000 i £119,999	0	1
£120,000 i £129,999	1	0
	1	**1**

	2018	2017
Nifer cyfartalog y staff yn ôl categori mwyafrif:	**No.**	**No.**
Adrannau Addysgu a Chymorth Academaidd	187	212
Gweinyddiaeth a Gwasanaethau Canolog	212	233
Safleoedd	17	26
	416	**471**

Nodiadau sy'n cyd-fynd â'r Cyfrifon
Blwyddyn yn diweddu 31 Gorffennaf 2018

7 Llog a chostau cyllid eraill

	2018 Cyfunol £'000	2018 Y Brifysgol £'000	2017 Cyfunol £'000	2017 Y Brifysgol £'000
Llog benthyciadau	2	2	0	0
Llog les cyllid	11	11	12	12
Tâl net y cynllun pensiwn Blwydd-dal Prifysgolion	2	2	4	4
	15	**15**	**16**	**16**
Tâl net y Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol	589	589	715	715
	589	**589**	**715**	**715**
	604	**604**	**731**	**731**

8 Dadansoddiad y gwariant gweithredol yn ôl gweithgaredd

	2018 Cyfunol £'000	2018 Y Brifysgol £'000	2017 Cyfunol £'000	2017 Y Brifysgol £'000
Gwariant Academaidd a gwariant cysylltiedig	2,690	2,378	2,472	2,236
Gweinyddiaeth a Gwasanaethau Canolog	2,690	2,690	2,210	2,456
Safleoedd	2,959	2,678	2,909	2,640
Preswylfeydd, Arlwyo a Chynadleddau	965	862	532	428
Grantiau a chytundebau ymchwil	(130)	116	286	186
Treuliau eraill	1,171	1,006	1,199	742
	10,345	**9,730**	**9,609**	**8,688**
Diffygiant dyledwr rhyng-gwmni ar adeg cau is-gwmni	0	(101)	0	395
	0	**(101)**	**0**	**395**
	10,345	**9,629**	**9,609**	**9,083**
Mae'r treliau gweithredol eraill yn cynnwys:				
Tâl i'r archwilwyr allanol o ran gwasanaethau archwilio	72	58	86	74
Tâl i'r archwilwyr allanol o ran gwasanaethau nad yn rhai archwilio	-	-	-	-
Dibrisiant	1,261	1,245	1,541	1,523
Rhentu les gweithredol				
Tir ac adeiladau	241	241	150	150
Arall	6	6	22	22

9 Trethiant

	2018 Cyfunol £'000	2017 Cyfunol £'000
Cydnabyddir yn y datganiad incwm cynhwysfawr		
Treth gyfredol		
Treuliau treth gyfredol	-	-
Addasiadau yng nghyswllt blynyddoedd blaenorol	-	-
Treuliau treth gyfredol	-	-
Treth ohiriedig		
Deilliant a gwyrdroi gwahaniaethau amseru	-	-
Gostyngiad yn y gyfradd dreth	-	-
Cydnabod colledion treth heb eu cydnabod yn flaenorol	-	-
Treuliau treth ohiriedig	-	-
Cyfanswm treuliau treth	-	-

Ym marn y Bwrdd Llywodraethwyr, cyflawnwyd meini prawf Adran 505 Deddf Trethi Corfforaeth ac Incwm 1998 ac Adran 256 Deddf Trethiant Enillion Trethadwy 1992 ac nid oes atebolrwydd Treth Gorfforaethol yn codi ar weithgareddau'r Brifysgol am y cyfnod yn diweddu 31 Gorffennaf 2018 na 31 Gorffennaf 2017.

10 Asedau sefydlog

Cyfunol

	Tir ac Adeiladau Rhydd-ddaliad	Gosodiadau, ffitiadau ac offer	Asedau wrthi'n cael eu hadeiladu	Cyfanswm
	£'000	£'000	£'000	£'000
Cost tybiedig				
Ar 1 Awst	56,680	5,028	0	61,708
Ychwanegiadau	119	189	775	1,083
Trosglwyddiadau	-	0	0	-
Gwarged ar ôl ailbrisio	-	0	0	-
Gwarediadau	-	(141)	0	(141)
Gwarediadau dan les cyllid	(315)	0	0	(315)
Ar 31 Gorffennaf	**56,484**	**5,076**	**775**	**62,335**
Dibrisiant				
Ar 1 Awst	3,567	4,642	-	8,209
Ffigur am y flwyddyn	1,102	159	-	1,261
Gwarediadau	0	(140)	-	(140)
Gwarediadau dan les cyllid	(13)	0	-	(13)
Ar 31 Gorffennaf	**4,656**	**4,661**	**-**	**9,317**
Gwerth llyfr net				
Ar 31 Gorffennaf 2018	**51,828**	**415**	**775**	**53,018**
Ar 31 Gorffennaf 2017	**53,113**	**386**	**0**	**53,499**

Nodiadau sy'n cyd-fynd â'r Cyfrifon

Blwyddyn yn diweddu 31 Gorffennaf 2018

10 Asedau Sefydlog

Y Brifysgol		Tir ac Adeiladau Rhydd-ddaliad	Gosodiadau, ffitiadau ac offer	Asedau sydd wrthi'n cael eu hadeiladu	Cyfanswm
		£'000	£'000	£'000	£'000
Cost tybiedig					
Ar 1 Awst 2017		56,680	4,932	0	61,612
Ychwanegiadau		119	189	775	1,083
Gwarediadau		0	(123)	0	(123)
Gwarediadau dan les cyllid		(315)	0	0	(315)
Ar 31 Gorffennaf 2018		**56,484**	**4,998**	**775**	**62,257**
Dibrisiant					
Ar 1 Awst 2017		3,567	4,608	0	8,175
Ffigur am y flwyddyn		1,102	143	0	1,245
Gwarediadau		0	(122)	0	(122)
Gwarediadau dan les cyllid		(13)	0	0	(13)
Ar 31 Gorffennaf 2018		**4,656**	**4,629**	0	**9,285**
Gwerth llyfr net					
Ar 31 Gorffennaf 2018	8	**51,828**	**369**	**775**	**52,972**
Ar 31 Gorffennaf 2017		**53,113**	**324**	**0**	**53,437**

Yn ystod y flwyddyn gwnaeth y Brifysgol ymrwymo i gytundeb datblygu a les cyllid 99 mlynedd gyda Chymdeithas Bel-droed Cymru i brydlesu caeau ymarfer Parc y Glowyr. Mae hwn wedi'i dynnu o'r asedau sefydlog a bellach mae'n cael ei gynrychioli yn yr asedau les cyllid / lesau cyllid. Gweler nodyn 19.

Yn ystod 2016/17 gwnaeth y Brifysgol ymrwymo i les cyllid 99 mlynedd gyda WST Assets Limited, Wrexham AFC Limited Wrexham Football Club Supporters Society Limited i brydleus stadiwm peldroed y Cae Ras. Mae hwn wedi'i dynnu o'r asedau sefydlog a bellach mae'n cael ei gynrychioli yn yr asedau les cyllid / lesau cyllid. Gweler nodyn 19.

Ar 31 Gorffennaf 2018, roedd y tir ac adeiladau rhydd-ddaliad yn cynnwys £5.3m (2017 - £5.3m) o ran tir rhydd-ddaliad ac nid yw'n cael ei ddibrisio.

Asedau dan les wedi eu cynnwys uchod:	Tir ac Adeiladau Rhydd-ddaliad	Gosodiadau, ffitiadau ac offer	Asedau wrthi'n cael eu hadeiladu	Cyfanswm
	£'000	£'000	£'000	£'000
Gwerth llyfr net:				
Ar 31 Gorffennaf 2018	-	196	-	196
Ar 31 Gorffennaf 2017	-	288	-	288

Mae'r gosodiadau, ffitiadau ac offer cyfunol yn cynnwys asedau sy'n cael eu dal dan lesau cyllid, fel a ganlyn:	Blwyddyn yn diweddu 31 Gorffenaf 2018
	£'000
Costau a ddygwyd ymlaen	469
Ychwanegiadau	0
Dibrisiant cronnus a ddygwyd ymlaen	(179)
Ffigur am y flwyddyn	(94)
Gwerth llyfr net	196

11 Stoc

	2018		2017	
	Cyfunol	Y Brifysgol	Cyfunol	Y Brifysgol
	£'000	£'000	£'000	£'000
Nwyddau traul cyffredinol	22	12	17	13
	22	**12**	**17**	**13**

12 Masnach a nwyddau eraill i'w derbyn: symiau fydd yn ddyledus mewn blwyddyn

	2018		2017	
	Cyfunol	Y Brifysgol	Cyfunol	Y Brifysgol
	£'000	£'000	£'000	£'000
Nwyddau masnach i'w derbyn	2,002	1,572	2,223	1,668
Rhagdaliadau ac incwm cronnus	724	697	671	653
Symiadau sy'n ddyledus gan is-gwmnïau	-	604	-	538
Swm sy'n ddyledus o les cyllid	-	-	-	-
	2,726	**2,873**	**2,894**	**2,859**

13 Buddsoddiadau cyfredol

	2018		2017	
	Cyfunol	Y Brifysgol	Cyfunol	Y Brifysgol
	£'000	£'000	£'000	£'000
Adneuon tymor byr	12	12	23	23
	12	**12**	**23**	**23**

Cedwir yr adneuon hyn gan fanc Kaupthing Singer Friedlander bank (Gwlad yr Iâ) ac maent yn ddarostyngedig i'w had-dalu fel rhan o'r cytundeb credydwyr.

14 Credydwr: symiau a fyddyn yn ddyledus mewn blwyddyn

	2018		2017	
	Cyfunol	Y Brifysgol	Cyfunol	Y Brifysgol
	£'000	£'000	£'000	£'000
Bethyciadau heb sicrwydd	0	0	271	0
Ymrwymiadau dan lesau cyllid	102	102	98	99
Taladwy i fasnach	1,360	1,313	847	800
Nawdd cymdeithasol a threthiant arall sy'n daladwy	392	373	428	407
Credydwyr eraill	342	310	378	250
Croniadau ac incwm gohiriedig	1,577	1,444	1,281	1,123
Tâl gwyliau	194	194	219	212
Symiau sy'n ddyledus i is-gwmnïau	0	0	0	0
Grantiau Cyfalaf wedi'u gohirio	387	387	391	391
	4,354	**4,123**	**3,913**	**3,282**

15 Masnach a nwyddau eraill i'w derbyn: symiau fydd yn ddyledus ar ôl mwy na blwyddyn

	2018		2017	
	Cyfunol	Y Brifysgol	Cyfunol	Y Brifysgol
	£'000	£'000	£'000	£'000
Swm sy'n ddyledus o les cyllid	1,652	1,652	1,350	1,350
	1,652	**1,652**	**1,350**	**1,350**

16 Credydwyr: symiau a fydd yn ddyledus ar ôl mwy na blwyddyn

	2018		2017	
	Cyfunol	Y Brifysgol	Cyfunol	Y Brifysgol
	£'000	£'000	£'000	£'000
Grantiau cyfalaf wedi'u gohirio	5,901	5,901	6,288	6,288
Ymrwymiadau dan les cyllid	88	88	193	193
Cynllun benthyciad effeithlonrwydd ynni (SALIX)	15	15	34	34
	6,004	**6,004**	**6,515**	**6,515**

17 Darpariaethau ar gyfer atebolrwyddau

Cyfunol

	Ymrwymiad i gyllido diffyg y Cynllun Blwydd-	Taliadau chwyddo pensiwn ar adeg terfynu	Goblygiadau Buddion Diffiniedig	Cyfanswm darpariaethau pensiynau	Dileu swyddi	Darpariaeth adennill credyd rhan amser	Cyfanswm arall
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Ar 1 Awst	94	2,422	23,614	**26,130**	63	858	**921**
Defnyddiwyd/rhyddhawyd yn y flwyddyn	0	0	0	**0**	(44)	(858)	**(902)**
Ychwanegiadau yn 2018	0	0	0	**0**	101	409	**510**
Symiau heb eu defnyddio wedi'u gwyrdroi yn 2018	0	94	(6,065)	**(5,971)**	0	0	-
Ar 31 Gorffennaf	**94**	**2,516**	**17,549**	**20,159**	**120**	**409**	**529**

Y Brifysgol

	Ymrwymiad i gyllido diffyg y Cynllun Blwydd-daliadau	Taliadau chwyddo pensiwn ar adeg terfynu	Goblygiadau Buddion Diffiniedig	Cyfanswm darpariaethau pensiynau	Dileu swyddi	Darpariaeth adennill credyd rhan amser	- wm arall
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Ar 1 Awst	94	2,422	23,614	**26,130**	45	858	**903**
Defnyddiwyd/rhyddhawyd yn y flwyddyn	0	0	0	**0**	(45)	(858)	**(903)**
Ychwanegiadau yn 2018	0	0	0	**0**	101	409	**510**
Symiau heb eu defnyddio wedi'u gwyrdroi yn 2018	0	94	(6,065)	**(5,971)**	0	0	**0**
Ar 31 Gorffennaf	**94**	**2,516**	**17,549**	**20,159**	**101**	**409**	**510**

Ymdrinnir â goblygiadau pensiwn wedi'u gohirio yn fanylach yn nodyn 21.

Darparwyd y ddarpariaeth ar gyfer dileu swyddi ar gyfer costau ymddeoliad cynnar disgwyliedig yn 18/19.
Gwneir darpariaeth adfer credyd rhan amser i ganiatáu ar gyfer ad-dalu cyllid dyranedig heb ei ddefnyddio ar gyfer blynyddoedd 2016/17 a 2017/18 i CCAUC, mae'r defnydd yn y flwyddyn yn berthnasol i ad-daliad i CCAUC cyllid heb ei ddefnyddio o flynyddoedd 2014/15 a 2015/16.

Mae amseriad taliadau yng nghyswllt yr uchod yn ansicr, ond rhagfynegir y gellid cael all-lifau arian parod yn ystod 2018/19.

Taliadau chwyddo pensiwn
Mae'r tybiaethau ar gyfer cyfrifo'r ddarpariaeth ar gyfer taliadau chwyddo pensiwn ar adeg terfynu dan FRS 102 fel a ganlyn:

	Cyfunol
Cyfradd ddisgownt	**5.10**
Chwyddiant	**3.10**

Diffyg y Cynllun Blwydd-daliadau Prifysgolion
Mae'r ymrwymiad i gyllido diffygion y gorffennol y Cynllun Blwydd-daliadau Prifysgolion yn deillio o'r ymrwymiad cytundebol gyda'r cynllun pensiwn ar gyfer taliadau cyfanswm yn berthnasol i fuddion yn deillio o berfformiad blaenol. Mae'r rheolwyr wedi asesu nifer y cyflogeion yn y dyfodol yn y Cynllun Blwydd-daliadau Prifysgolion a thaliadau cyflog dros gyfnod yr ymrwymiad cytundebol wrth asesu swm y ddarpariaeth hon.

Nodiadau sy'n cyd-fynd â'r Cyfrifon
Blwyddyn yn diweddu 31 Gorffennaf 2018

18 Arian parod a'r hyn sy'n cyfateb i arian parod

	Ar 1 Awst 2017	Llifau Arian	Ar 31 Gorffennaf 2018
Cyfunol	£'000	£'000	£'000
Arian parod a'r hyn sy'n cyfateb i arian parod	2,827	1,290	**4,117**
	2,827	**1,290**	**4,117**

19 Goblygiadau les

Cyfanswm rhent yn daladwy dan lesau gweithredol:

	Tir ac Adeiladau	Offer a Pheiriannau	31 Gorffennaf 2018 Cyfanswm	31 Gorffennaf 2017 Cyfanswm
	£'000	£'000	£'000	£'000
Yn daladwy yn ystod y flwyddyn	241	6	247	172
Isafswm taliadau les yn ddyledus yn y dyfodol:				
Dim hwyrach na blwyddyn	30	6	36	182
Hwyrach na blwyddyn ond dim hwyrach na 5 mlynedd	120	24	144	50
Hwyrach na 5 mlynedd	2,820	0	2,820	6
Cyfanswm taliadau les sy'n ddyledus	**2,970**	**30**	**3,000**	**238**

Cyfanswm rhent yn daladwy dan lesau cyllido:

	31 Gorffennaf 2018 Les TG £'000	31 Gorffennaf 2017 Les TG £'000
Yn daladwy yn ystod y flwyddyn	102	84
Isafswm taliadau les yn ddyledus yn y dyfodol:		
Dim hwyrach na blwyddyn	102	110
Hwyrach na blwyddyn ond dim hwyrach na 5 mlynedd	88	204
Hwyrach na 5 mlynedd	-	-
Cyfanswm taliadau les sy'n ddyledus	**190**	**314**

Cyfanswm rhent i'w ddebryn dan lesau cyllido:

			Y Brifysgol a Chyfunol	
			31 Gorffennaf 2018	31 Gorffennaf 2017
			£'000	£'000
Lesau Stadiwm y Cae Ras / Parc y Glowyr	Derbynneb ased	Derbyniadau llog	Cyfanswm derbyniadau les	Cyfanswm derbyniadau les
	£'000	£'000	£'000	£'000
I'w derbyn yn ystod y flwyddyn	-	100	100	100
Isafswm taliadau les yn ddyledus yn y dyfodol:				
Dim hwyrach na blwyddyn	-	130	130	100
Hwyrach na blwyddyn ond dim hwyrach na 5 mlynedd	-	520	520	400
Hwyrach na 5 mlynedd	1,652	10,368	12,020	9,300
Cyfanswm taliadau les sy'n ddyledus	**1,652**	**11,018**	**12,670**	**9,800**

Ar 4 Mehefin 2018 gwnaeth y Brifysgol ymrwymo i gytundeb datblygu a les cyllid atgyweirio llawn am 99 mlynedd gyda Chymdeithas Bel-droed Cymru i brydlesu caeau ymarfer Parc y Glowyr. Mae hwn wedi'i dynnu o'r asedau sefydlog a bellach mae'n cael ei gynrychioli uchod. Mae gan y les gyfradd llog ymhlyg o 9.9% gyda thaliadau blynyddol o £30,000 dros y cyfnod 99 mlynedd. Gwerth presennol cyfanswm y taliadau les yw £302.4k.

Ar 1 Awst 2016 gwnaeth y Brifysgol ymrwymo i gytundeb les cyllid atgyweirio llawn am 99 mlynedd gyda WST Assets Limited, Wrexham AFC Limited a Wrexham Football Supporters Society Limited i brydlesu stadiwm pel-droed y Cae Ras. Mae ased y stadiwm wedi'i dynnu o'r asedau sefydlog a bellach mae'n cael ei gynrychioli uchod. Mae gan y les gyfradd llog ymhlyg o 7.4% gyda thaliadau blynyddol o £100,000 dros y cyfnod 99 mlynedd. Gwerth presennol cyfanswm y taliadau les yw £1,350k.

20 Is-gwmnïau

Yr is-gwmnïau (pob un wedi'i gofrestru yng Nghymru a Lloegr) sydd dan berchnogaeth llwyr neu reolaeth effeithiol y Brifysgol yw:

Cwmni	**Prif weithgaredd**	**Statws**
Glyndwr Innovations Ltd	Ymgynghoreiaeth, cytundeb technegol masnachol, deori a chwaraeon	Perchnogaeth 100%
Gwyddoniaeth Gogledd Cymru	Canolfan darganfod am wyddoniaeth	Cyfyngedig trwy warant

Mae'r holl is-gwmnïau uchod yn gweithredu i'r un dyddiad diwedd blwyddyn ariannol ag un y Brifysgol.

Cafodd Optic Glyndwr Limited ei gau yn ystod y flwyddyn. Roedd y balansau rhyng-gwmni cysylltiedig a oedd yn weddill yn dilyn cau'r cwmni gyda Phrifysgol Glyndwr wedi dangos diffygiant yn y flwyddyn. Mae hyn wedi effeithio ar gyfrifon y Brifysgol gyda budd yn ystod y flwyddyn o £101k ar gyfer Optic Glyndŵr Limited. Nid oes effaith yn ystod y flwyddyn ar gyfrifon y Grŵp oherwydd diffygiant yn dilyn gwaredu wrth gyfuno.

Nodiadau sy'n cyd-fynd â'r Cyfrifon

Blwyddyn yn diweddu 31 Gorffennaf 2018

21 Cynlluniau Pensiwn

Darperir buddion ymddeoliad i gyflogeion y Brifysgol gan gynlluniau buddion diffiniedig sy'n cael eu cyllido gan gyfraniadau gan y Brifysgol a chyflogeion.
Gwneir taliadau i'r Cynllun Pensiwn Athrawon ar gyfer staff academaidd a chysylltiedig, y Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (CPLlL) ar gyfer staff anacademaidd a'r Cynllun Blwydd-daliadau Prifysgolion ar gyfer aelodau a oedd yn bodoli eisoes. Mae'r rhain oll yn gynlluniau a weinyddir yn annibynnol.

Cyfanswm y costau pensiwn am y cyfnod oedd £4,167,269 (2017- £3,670,573). Y costau disgwyliedig ar gyfer 2018/19 ar gyfer y CPLlL yw tâl cyllid £2,060k a chyfraniadau £2,016k yn ychwanegol at gyfraniadau i'r Cynllun Pensiwn Athrawon a'r Cynllun Blwydd-daliadau Prifysgolion.

(i) Y Cynllun Pensiwn Athrawon

Cyfrif Prisio a Chyllidebu'r Pensiwn Athrawon

Mae'r Cynllun Pensiwn Athrawon yn gynllun buddion diffiniedig statudol, heb ei ariannu, a lywodraethir gan Reoliadau Pensiynau Athrawon 2010, a Rheoliadau'r Cynllun Pensiwn Athrawon 2014. Mae'r rheoliadau hyn yn berthnasol i athrawon mewn ysgolion a sefydliadau addysg eraill, yn cynnwys academïau, yng Nghymru a Lloegr sy'n cael eu cynnal gan awdurdodau lleol. Yn ychwanegol, mae athrawon mewn llawer o ysgolion annibynnol ac ysgolion gwirfoddol a gynorthwyir ac athrawon a darlithwyr mewn rhai sefydliadau addysg bellach ac uwch yn gymwys i fod yn aelodau. Mae aelodaeth yn awtomatig ar gyfer athrawon a darlithwyr amser llawn ac, o 1 Ionawr 2007, yn awtomatig hefyd i athrawon a darlithwyr a gyflogir yn rhan amser yn dilyn eu penodi neu newid yn eu cytundeb cyflogaeth. Gall athrawon a darlithwyr optio allan o'r Cynllun Pensiwn Athrawon.

Cyfrif Prisio a Chyllidebu'r Pensiwn Athrawon

Er y gall aelodau gael eu cyflogi gan gyrff amrywiol, nodir eu buddion ymddeoliad a phensiwn mewn rheoliadau a wnaed o dan y Ddeddf Blwydd-daliadau (1972) a'r Deddf Pensiynau Gwasanaethau Cyhoeddus (2013) ac fe'u telir gan gronfeydd cyhoeddus a ddarperir gan y Senedd. Mae'r Cynllun Pensiwn Athrawon yn gynllun heb ei ariannu ac mae aelodau'n cyfrannu ar sail 'talu wrth weithio' - mae'r cyfraniadau hyn, ynghyd â'r rhai gan gyflogwyr, yn cael eu credydu i'r Trysorlys dan drefniadau a lywodraethir gan y Ddeddf uchod.

Mae Rheoliadau Pensiynau Athrawon 2010 yn ei gwneud yn ofynnol cadw cyfrif blynyddol, y Cyfrif Prisio a Chyllidebu Pensiwn Athrawon, yn dangos y derbyniadau a'r gwariant (yn cynnwys cost cynnydd yn y pensiwn). O 1 Ebrill 2001 mae'r Cyfrif wedi ei gredydu gyda chyfradd elw go iawn, sy'n cyfateb i dybio bod y balans yn y Cyfrif yn cael ei fuddsoddi mewn buddsoddiadau enwol sy'n cynhyrchu'r elw go iawn hwnnw.

Prisio'r Cynllun Pensiwn Athrawon

Cynhaliwyd adolygiad actiwariadd diweddaraf y Cynllun Pensiwn Athrawon ar 31 Mawrth 2012 ac yn unol â'r Cyfarwyddiadau Pensiynau Gwasanaethau Cyhoeddus (Prisiadau a Chap Costau Cyflogwyr) 2014.

Cyhoeddwyd yr adroddiad prisio gan yr Adran ar 9 Mehefin 2014. Canlyniadau allweddol y prisiad oedd:

pennu cyfraddau cyfraniadau cyflogwyr ar 16.4% y cyflog pensiynadwy; yn unol â rheoliadau cyfredol, heb gynnwys y gost ychwanegol o 0.08% a delir gan gyflogwr o ran costau gweinyddu'r Cynllun;

cyfanswm atebolrwyddau'r cynllun am y gwasanaeth hyd at y dyddiad effeithiol o £191.5 biliwn, ac asedau tybiannol o £176.6 biliwn, sy'n rhoi diffyg gwasanaeth blaenorol tybiannol o £15.0 biliwn;
cap ar gostau cyflogwr o 10.9% y cyflog pensiynadwy;

Cynhelir asesiadau actiwaraidd yn y blynyddoedd rhwng prisiadau ffurfiol at ddibenion adroddiadau ariannol, gan ddefnyddio data aelodaeth wedi'i ddiweddaru.
Gweithredwyd y gyfradd cyfraniadau cylogwr newydd a'r ardoll weinyddol ar gyfer y Cynllun Pensiwn Athrawon ym mis Me

Ceir copi llawn yr adroddiad prisio a dogfennau cefnogol ar wefan y Cynllun Pensiwn Athrawon yn:

https://www.teacherspensions.co.uk/news/employers/2014/06/publication-of-the-valuation-report.aspx

21 Cynlluniau Pensiwn

Newidiadau i'r Cynllun

Cyhoeddodd yr Arglwydd Hutton, fu'n cadeirio'r Comisiwn Pensiynau Gwasanaethau Cyhoeddus Annibynnol, ei adroddiad terfynol ym mis Mawrth 2011 a gwnaeth argymhellion ynghylch sut y gellir gwneud pensiynau'n gynaliadwy a fforddiadwy, tra'n parhau'n deg i'r gweithlu a'r trethdalwr. Derbyniodd y Llywodraeth argymhellion yr Arglwydd Hutton fel sail ar gyfer ymgynghori a bu'r Gweinidigion mewn trafodaethau eang gydag undebau llafur a chyrff cynrychioli eraill ynghylch diwygio'r Cynllun Pensiwn Athrawon. Daeth y trafodaethau hynny i ben ar 9 Mawrth 2012, a chyhoeddodd yr Adran Gytundeb Terfynol Arfaethedig, yn nodi dyluniad Cynllun Pensiwn Athrawon diwygiedig i'w weithredu o 1 Ebrill 2015.

Mae darpariaethau allweddol y cynllun diwygiedig yn cynnwys: pensiwn wedi'i seilio ar enillion cyfartalog dros gyfnod gyrfa; cyfradd gronni o 1/57; ac Oedran Pensiwn Arferol yn hafal i'r Oedran Pensiwn Gwladol, ond gydag opsiynau i alluogi aelodau i ymddeol yn gynharach neu'n hwyrach na'r Oedran Pensiwn Arferol. Yn bwysig, bydd buddion pensiwn wedi'u llunio cyn 1 Ebrill 2015 yn cael eu diogelu'n llwyr.

Yn ychwanegol, mae'r Cytundeb Terfynol Arfaethedig yn cynnwys ymrwymiad gan y Llywodraeth na fydd y rhai o fewn 10 mlynedd i'r Oedran Pensiwn Arferol ar 1 Ebrill 2012 yn gweld unrhyw newid i'r oedran y medrant ymddeol, a dim lleihad yn swm y pensiwn y byddant yn ei dderbyn pan fyddant yn ymddeol. Hefyd bydd rhagor o ddiogelu trosiannol, yn lleihau dros gyfnod o dair blynedd a hanner, ar gyfer pobl a fyddai'n disgyn hyd at dair blynedd a hanner y tu allan i'r diogelu am 10 mlynedd.

Yn ei adroddiad interim yn Hydref 2010, argymhellodd yr Arglwydd Hutton bod angen gwneud arbedion tymor byr hefyd, ac mae'r unig ffordd realistig o gyflawni hyn oedd i gynyddu cyfraniadau gan yr aelodau. Yn Adolygiad Gwariant 2010 cyhoeddodd y Llywodraeth gynnydd cyfartalog o 3.2 pwynt canran ar y cyfraddau cyfraniadau erbyn 2014-15. Mae'r cynnydd wedi ei gyflwyno'n raddol ers Ebrill 2012.

Mae'r trefniadau ar gyfer y Cynllun Pensiwn Athrawon diwygiedig, yn unol â gweddill yr argymhellion a wnaed gan yr Arglwydd Hutton, wedi eu gweithredu erbyn hyn. Gweithredwyd y cynllun Enillion wedi'i hailbrisio cyfartalog dros gyfnod gyrfa (CAE) o 1 Ebrill 2015, lle bo'r buddion yn cronni ar sail enillion cyfartalog dros gyfnod gyrfa ac oedran pensiwn arferol sy'n cyd-fynd â'r oedran pensiwn gwladol.

(ii) Y Cynllun Blwydd-daliadau Prifysgolion

Mae'r sefydliad yn rhan o'r Cynllun Blwydd-daliadau Prifysgolion. Mae'r cynllun hwn yn gynllun pensiwn hybrid, sy'n darparu buddion diffiniedig (i'r holl aelodau), yn ogystal â buddion cyfraniadau diffiniedig. Cedwir asedau'r cynllun mewn cronfa ar wahân a weinyddir gan ymddiriedolwyr. Oherwydd natur gydfuddiannol y cynllun, nid yw'r asedau'n cael eu priodoli i sefydliadau unigol a phennir cyfradd cyfraniadau ar draws y cynllun. Felly mae'r sefydliad yn agored i risgiau actiwraidd sy'n gysylltiedig gyda chyflogeion sefydliadau eraill ac yn methu nodi ei gyfran o'r asedau sylfaenol ac atebolrwyddau'r cynllun ar sail resymol a chyson. Fel sy'n ofynnol gan Adran 28 FRS 102 “Buddion Cyflogai”, mae'r sefydliad yn cyfrifyddu ar gyfer y cynllun fel petai'n gynllun cyfraniadau diffiniedig llwyr. O ganlyniad, mae'r swm a godir yn erbyn y cyfrif elw a cholled yn cynrychioli'r cyfraniadau sy'n daladwy i'r cynllun. Ers i'r sefydliad ymrwymo i gytundeb (Cynllun Adfer) sy'n nodi sut y bydd pob cyflogwr yn y cynllun yn cyllido'r diffyg, mae'r sefydliad yn cydnabod atebolrwydd am y cyfraniadau sy'n daladwy sy'n deillio o'r cytundeb (i'r graddau y maent yn berthynol i'r diffyg) ac felly cydnabyddir costau.

21 Cynlluniau Pensiwn

(ii) Y Cynllun Blwydd-daliadau Prifysgolion (parhad)

Dyfarniadau cyfrifyddu allweddol

Mae FRS 102 yn gwahaniaethu rhwng cynllun grŵp a chynllun aml-gyflogwr. Mae cynllun grŵp yn cynnwys casgliad o endidau dan reolaeth gyffredin yn nodweddiadol gyda chyflogwr nawdd. Mae cynllun aml-gyflogwr yn gynllun i endidau nad ydynt dan reolaeth gyffredin ac mae'n cynrychioli (yn nodweddiadol) gynllun ar draws diwydiant megis y Cynllun Blwydd-daliadau Prifysgolion. Mae'r cyfrifyddu ar gyfer cynllun aml-gyflogwr, lle bo'r cyflogwr wedi llunio cytundeb gyda'r cynllun sy'n penderfynu sut y bydd cyflogwr yn cyllido diffyg yn arwain at gydnabod atebolrwydd am y cyfraniadau sy'n daladwy yn deillio o'r cytundeb (i'r graddau y maent yn berthynol i'r diffyg) a'r gwariant sy'n deillio o hynny yn yr elw neu'r golled yn unol ag adran 28 FRS 102. Mae'r cyfarwyddwyr yn fodlon bod y Cynllun Blwydd-daliadau Prifysgolion yn bodloni'r diffiniad cynllun aml-gyflogwr ac felly mae wedi cydnabod y gwerth teg gyda disgownt y cyfraniadau cytundebol dan y cynllun cyllido sy'n bodoli ar ddyddiad cymeradwyo'r datganiadau ariannol.

Costau Pensiwn

Cyfanswm y costau yn erbyn y cyfrif elw a cholled yw £1,764 (2017: £18,064) fel y dangosir yn nodiadau 6 a 7.
Mae'r prisiad actiwaraidd cyflawn diweddaraf sydd ar gael yn adran Adeiladu Incwm Ymddeol y Cynllun ar 31 Mawrth 2014 (y dyddiad prisio), a gynhaliwyd gan ddefnyddio'r dull uned daflunedig. Mae'r prisio ar 31 Mawrth 2017 yn digwydd ond heb ei gwblhau eto.

Gan na all y sefydliad adnabod ei gyfran o Adran Adeiladu Incwm Ymddeoliad o ran asedau ac atebolrwyddau'r Cynllun, mae'r datgeliadau a ganlyn yn adlewyrchu'r rhain sy'n berthnasol i'r adran yn ei chyfanrwydd.

Prisiad 2014 oedd trydydd prisiad y Cynllun Blwydd-daliadau Prifysgolion dan y gyfundrefn gyllido cynllun penodol a gyflwynwyd gan Ddeddf Pensiynau 2004, sy'n ei gwneud yn ofynnol i gynlluniau fabwysiadu amcan cyllido statudol, sef cael asedau digonol a phriodol i gwmpasu ei ddarpariaethau technegol. Ar y dyddiad prisio, gwerth asedau'r Cynllun oedd £41.6 biliwn a gwerth darpariaethau technegol y Cynllun oedd £46.9 billiwn, yn dangos diffyg o £5.3 biliwn. Bydd y ffigurau hyn yn cael eu diwygio unwaith y bydd prisiad y Cynllun ar gyfer 2017 wedi'i gwblhau.

Oherwydd nifer fechan yr aelodau sydd gan y Brifysgol yn y cynllun ceisiwyd amcangyfrif i grisialu dyled Adran 75 gan y Cynllun Blwydd-daliadau Prifysgol. Amcangyfrif dyled Adran 75 - cyfran Prifysgol Glyndwr o ddyled y cynllun cyfan; h.y. 0.00539% o £54.3bn oedd £2.9m.

Cynhyrchwyd ffigurau atebolrwydd buddion diffiniedig ar gyfer y cynllun gan ddefnyddio'r tybiaethau a ganlyn:

	2018	2017
Cyfradd ddisgownt	2.64%	2.57%
Twf cyflogau pensiynadwy	amherthnasol	amherthnasol
Cynnydd mewn pensiynau (Mynegai Prisiau Defnyddwyr)	2.02%	2.41%

Mae'r prif dybiaeth ddemograffig a ddefnyddiwyd yn ymwneud â thybiaethau marwoldeb. Mae'r tybiaethau hyn wedi'u diweddaru ar gyfer sefyllfa cyfrifyddu 31 Mawrth 2018, ar sail dadansoddiad wedi'i ddiweddaru o brofiad y Cynllun a gynhaliwyd fel rhan o brisiad actiwaraidd 2017. Mae'r tybiaethau marwoldeb a ddefnyddiwyd yn y ffigurau hyn fel a ganlyn:

	2018	2017
Tabl sylfaen marwoldeb	Cyn ymddeol: 71% o AMC00 (hyd 0) i wrywod a 112% o AFC00 (hyd 0) i fenywod.	98% o SAPS S1NA "ysgafn" YOB heb ei addasu i wrywod.
	Cyn ymddeol: 96.5% o SAPS S1NMA "ysgafn" i wrywod a 101.3% o RFV00 i fenywod.	99% o SAPS S1NA "ysgafn" YOB gyda addasiad -1 i fenywod.
Gwelliannau yn y dyfodol o ran marwo	CMI_2016 gyda pharamedr llyfnhau o 8.5 a chyfradd gwella tymor hir o 1.8% y flwyddyn i wrywod a 1.6% y flwyddyn i fenywod.	CMI_2014 gyda chyfradd tymor hir o 1.5% y flwyddyn.

Y disgwyliadau oes cyfredol ar ôl ymddeol yn 65 oed yw:

	2018	2017
Gwrywod 65 oed ar hyn o bryd	24.50	24.40
Benywod 65 oed ar hyn o bryd	26.00	26.60
Gwrywod 45 oed ar hyn o bryd	26.50	26.50
Benywod 45 oed ar hyn o bryd	27.80	29.00

	2018	2017
Asedau'r cynllun	£63.6bn	£60.0bn
Cyfanswm atebolrwyddau'r cynllun	£72.0bn	£77.5bn
Cyfanswm diffyg y cynllun FRS 102	£8.4bn	£17.5bn
Cyfanswm lefel cyllido FRS 102	88%	77%

21 Cynlluniau Pensiwn (parhad)

(iii) Y Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (CPLlL)

(Buddion ymddeol) Datgeliadau ar gyfer y cyfnod cyfrifyddu yn diweddu 31 Gorffennaf 2018

Mae'r wybodaeth a ganlyn wedi'i seilio ar y prisiad actiwaraidd ffurfiol bob tair blynedd diwethaf o ran y cynllun, a gynhaliwyd ar 31 Mawrth 2016 a'i ddiweddaru ar 31 Gorffennaf 2018 gan actiwari cymwysedig annibynnol.

Tybiaethau

Y tybiaethau ariannol a ddefnyddiwyd i gyfrifol atebolrwyddau'r cynllun dan FRS102 yw:

	Ar 31 Gorffennaf 2018 % y flwyddyn	Ar 31 Gorffennaf 2017 % y flwyddyn
Chwyddiant prisiau (Mynegai Prisiau Defnyddwyr)	2.10%	2.20%
Cyfradd cynnydd cyflogau	3.35%	3.45%
Cyfradd cynnydd talu i mewn i bensiynau i aelodau CPLlL	2.20%	2.20%
Cyfradd ddisgownt	2.90%	2.60%

* Ac eithrio pensiynau *ex-gratia* i staff anacademaidd, sy'n ddarostyngedig i gynnydd sefydlog o 3% y flwyddyn.

Y dybiaeth anariannol fwyaf arwyddocaol yw'r lefel hirhoedledd dybiedig. Mae'r tabl isod yn dangos y tybiaethau disgwyliad oes a ddefnyddiwyd yn yr asesiadau cyfrifyddu ar sail disgwyliad oes aelodau gwryw a (benyw) yn 65 oed.

Ar 31 Gorffennaf		Ar 31 Gorffennaf 2017	
Pensiynwr	Ddim yn bensiynwr (45 oed ar hyn o bryd)	Pensiynwr	Ddim yn bensiynwr (45 oed ar hyn o bryd)
23.1 (25.6) o flynyddoedd	25.7 (28.3) o flynyddoedd	23 (25.5) o flynyddoedd	25.6 (28.2) o flynyddoedd

Cydraddoli buddion pensiwn isafswm gwarantedig

Cyflwynodd yr Uchel Lys ddyfarniad ynghylch cynlluniau pensiwn buddion diffiniedig Grwp Bancio Lloyds ar 26 Hydref. Roedd y dyfarniad yn dod i'r casgliad y dylai'r cynlluniau gael eu diwygio i gydraddoli buddion pensiwn yng nghyswllt buddion pensiwn isafswm gwarantedig. Bydd angen i'r Llywodraeth ystyried y canlyniad hwn ar y cyd ag ymgynghoriad diweddar y Llywodareth ynghylch mynegeio buddion pensiwn isafswm gwarantedig yng nghynlluniau pensiwn y sector cyhoeddus cyn dod i gasgliad ar unrhyw newidiadau sy'n ofynnol i'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol.

21 Cynlluniau Pensiwn (parhad)

Asedau'r cynllun ar gyfer y Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol

	Blwyddyn yn diweddu 31 Gorffennaf 2018 £'000	Blwyddyn yn diweddu 31 Gorffennaf 2017 £'000
Dadansoddiad y swm a ddangosir yn y fantolen ar gyfer y CPLlL:		
Asedau'r cynllun	50,219	46,057
Atebolrwyddau'r cynllun	(67,768)	(69,671)
Diffyg yn y cynllun - atebolrwydd pensiwn net	(17,549)	(23,614)
a gofnodir yn y darpariaethau pensiwn (Nodyn 17)		
Cost gwasanaeth cyfredol	2,198	2,173
Costau gweinyddiaeth	80	85
Effaith cwtogiadau	-	79
Cyfanswm tâl gweithredu:	2,278	2,337

Dadansoddiad y swm yn erbyn llog sy'n daladwy/wedi'i gredydu i incwm cyllid arall ar gyfer CPLlL:

Costau llog	1,794	1,690
Elw disgwyliedig o'r asedau	(1,205)	(975)
Llog ar y diffyg net	-	-
Swm net i incwm cyllid arall	589	715
Cyfanswm y swm elw a cholled cyn didynnu ar gyfer treth		
Dadansoddiad incwm cynhwysfawr arall ar gyfer CPLlL:		
Cyfanswm incwm cynhwysfawr arall cyn didyniad ar gyfer treth	-	-

21 Cynlluniau Pensiwn (parhad)

	Ar 31 Gorffennaf 2018 £'000	Ar 31 Gorffennaf 2017 £'000
Colled actiwaraidd cronnus a gydnabyddir fel incwm cynhwysfawr ar gyfer CPLIL		
Colledion actiwraidd cronnus a gydnabuwyd ar ddechrau'r flwyddy	7,091	(9,052)
Enillion actiwaraidd cronnus a gydnabuwyd ar ddiwedd y flwyddyn	6,958	7,091
Dadansoddiad y symud o ran gwarged/(diffyg) y CPLIL		
Diffyg ar ddechrau'r flwyddyn	**(23,614)**	**(29,565)**
Cyfraniadau neu fuddion a dalwyd gan y Brifysgol	1,974	1,912
Cost gwasanaeth cyfredol	(2,198)	(2,173)
Costau gweinyddiaeth	(80)	(85)
Cwtogiadau	0	(79)
Taliadau cyllid eraill	(589)	(715)
Enillion a gydnabyddir yn incwm cynhwysfawr arall	6,958	7,091
Diffyg ar ddiwedd y flwyddyn	**(17,549)**	**(23,614)**

	Y flwyddyn i 31 Gorffennaf 2018 £'000	Y flwyddyn i 31 Gorffennaf 2017 £'000
Dadansoddiad y symud yng ngwerth presennol CPLIL		
Gwerth presennol CPLIL ar ddechrau'r flwyddyn	**69,671**	**68,045**
Cost gwasanaeth cyfredol (net o gyfraniadau aelodau)	2,198	2,173
Llog ar atebolrwyddau aelodau	1,794	1,690
Cwtogiadau	0	79
Gwir gyfraniadau aelodau (yn cynnwys cyfraniadau tybiannol)	474	501
Colled actiwaraidd	(4,511)	(1,470)
Gwir daliadau buddion	(1,858)	(1,347)
Gwerth presennol y CPLIL ar ddiwedd y flwyddyn	**67,768**	**69,671**

	Y flwyddyn i 31 Gorffennaf 2018 £'000	Y flwyddyn i 31 Gorffennaf 2017 £'000
Dadansoddiad y symud yng ngwerth teg asedau'r cynllun		
Gwerth teg asedau ar ddechrau'r flwyddyn	**46,057**	**38,480**
Llog ar asedau'r cynllun	1,205	975
Costau gweinyddiaeth	(80)	(85)
Ailfesuriadau (asedau)	2,447	5,621
Gwir gyfraniadau a dalwyd gan y Brifysgol	1,974	1,912
Gwir gyfraniadau aelodau (yn cynnwys cyfraniadau tybiannol)	474	501
Gwir daliadau buddion	(1,858)	(1,347)
Gwerth teg asedau'r cynllun ar ddiwedd y flwyddyn	**50,219**	**46,057**

Nid yw asedau'r CPLIL yn cynnwys unrhyw rai o offerynnau ariannol y Brifysgol ei hun, nac unrhyw eiddo a feddiannir gan y Brifysgol.

Mae Grŵp y Brifysgol yn gweithredu fel gwarantwr taliadau CPLIL y staff hynny a drosglwyddwyd yn ystod y flwyddyn, dan y trefniadau Trosglwyddo Ymrwymiadau - Diogelu Cyflogaeth (TUPE)

22 Digwyddiadau ar ôl cyfnod yr adroddiad

Gwnaeth y Brifysgol gwblhau'r broses o brynu Pentref Myfyrwyr Wrecsam ar 22 Awst 2018. Roedd hyn yn rhan o strategaeth Campws 2025 yn ymwneud ag ystadau ac amgylchedd dysgu'r Brifysgol, a gyllidwyd gan fenthyciad allanol gwerth £11m. Ar ddyddiad llofnodi'r cyfrifon hyn nid yw'r rheolwyr yn ymwybodol o unrhyw ddigwyddiadau ar ôl cyfnod yr adroddiad a fyddai'n newid y canlyniadau ar gyfer y cyfnod 1 Awst 2017 i 31 Gorffennaf 2018.

Nodiadau sy'n cyd-fynd â'r Cyfrifon
Blwyddyn yn diweddu 31 Gorffennaf 2018

23 Trafodion â phartïon cysylltiedig

Oherwydd natur gweithrediadau'r Brifysgol a chyfansoddiad y Bwrdd Llywodraethwyr yn unigolion o sefydliadau sector cyhoeddus a sector preifat lleol, gall trafodion ddigwydd gyda sefydliadau y mae gan aelod o'r Bwrdd Llywodraethwyr fudd ynddynt.

Cynhelir yr holl drafodion sy'n ymwneud â sefydliadau y mae gan aelod o'r Bwrdd Llywodraethwyr, eu teulu agos neu ddibynyddion fudd ynddynt ar hyd braich ac yn unol â rheoliadau ariannol y Brifysgol a gweithdrefnau caffael arferol. Mae'n ofynnol i holl aelodau'r Bwrdd Llywodraethwyr a deilyddion uwch swyddi ddatgan unrhyw fudd yn flynyddol a datgelu'r holl drafodion partïon cysylltiedig, lle bo'n briodol.

Mae'r datganiadau ariannol yn cynnwys y trafodion isod gyda phartïon cysylltiedig:

	Incwm £'000	Gwariant £'000	Balans ar 31 Gorffennaf 2018 £'000
Dr Colin Stuhlfelder - CIAT 397 City Road, Llundain, EC1V 1NH	0.2	-	-
Mr Angus Hamill-Stewart - Undeb Myfyrwyr Glyndŵr Wrecsam Prifysgol Glyndŵr Wrecsam, Plas Coch, Ffordd yr Wyddgrug, Wrecsam, Cymru, LL11 2AW	5.3	371.6	(30.6)
Mr Askar Sheibani - CBI Cannon Place, 78 Cannon Street, Llundain, EC4N 6HN	-	3.1	-
Mr Brian Everett - Cyngor ar Bopeth 3rd Floor North, 200 Aldersgate Street, Llundain, EC1A 4HD	0.9	-	-
Mr David Subacchi - Tribiwnlys Prisio Cymru Llys y Ddraig, Heol y Ddraig, Penllergaer, Abertawe SA4 9NX	1.5	-	-
Mr Lee Robinson - Wrexham Commercial Services Ltd Neuadd y Dref, Wrecsam LL11 1AY	-	2.7	(0.2)
Mr Lee Robinson - Cyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam Neuadd y Dref, Wrecsam LL11 1AY	67.0	121.9	(0.2)
Mr Neil Ashbridge - Cartrefi Conwy Parc Busnes Gogledd Cymru Morfa Gele, Cae Eithin, Abergele LL22 8LJ	8.0	-	-
Mr Neil Ashbridge - Chwaraeon Anabledd Cymru Canolfan Genedlaethol Chwaraeon Cymru, Gerddi Sophia, Caerdydd CF11 9SW	0.2	-	0.2
Mr Neil Ashbridge - Siambr Fasnach Gogledd Cymru a Gorllewin Sir Gaer Tŷ Churchill, Campws Parc y Frenhines, Ffordd Parc y Frenhines, Caer, Sir Gaer, Lloegr CH4 7AD	-	1.9	-
Mr Paul Barlow - DD - Y Gwasanaeth Datgelu a Gwahardd Blwch Post 142 L69 3JA	-	21.7	(1.1)
Mr Tim Mitchell - Ffederasiwn Busnesau Bach (FSB) Sir Frank Whittle Way, Blackpool Business Park, Blackpool, Sir Gaerhirfryn, FY4 2FE	2.0	-	2.0
Mr Travis Davies - Undeb Myfyrwyr Prifysgol Glyndŵr Wrecsam Prifysgol Glyndŵr Wrecsam, Plas Coch, Ffordd yr Wyddgrug, Wrecsam, Cymru, LL11 2AW	5.3	371.6	(30.6)
Mrs Celia Jenkins - Prifysgol Caer Parkgate Road, Caer, CH1 4BJ	-	24.9	-
Mrs Emma Perrin - ACCA 1-11 The Adelphi John Adam Street, Llundain WC2N 6AU	2.7	-	-
Mrs Emma Perrin - Airbus Operations Ltd Pegasus House, Aerospace Avenue, Filton, Bristol, BS34 7PA	1.4	16.8	10.6
Mrs Emma Perrin - Guy Walmsley Ltd 3 Ffordd y Llwyn, Wrecsam, LL11 1DY	-	0.5	-
Mrs Emma Perrin - Undeb Myfyrwyr Prifysgol Glyndŵr Wrecsam Prifysgol Glyndŵr Wrecsam, Plas Coch, Ffordd yr Wyddgrug, Wrecsam, Cymru, LL11 2AW	5.3	371.6	(30.6)
Mrs Gill Kreft - DD - Y Gwasanaeth Datgelu a Gwahardd Blwch Post 142 L69 3JA	-	21.7	(1.1)
Mrs Judy Owen - Hosbis Sant Cyndeyrn Ffordd Dinbych Uchaf, Llanelwy, Sir Ddinbych LL17 0RS	8.0	-	-
Mrs Laura Gough - Chartered Management Institute Management House, Cottingham Rd, Corby NN17 1TT	-	11.2	-
Mrs Val Butterworth MBA* - Ysgol Uwchradd Castell Alun Lôl Fagl, Yr Hôb, Wrecsam LL12 9PY	0.1	-	-
Yr Athro Sandra Jowett - KPMG 15 Canada Square, Llundain E14 5GL	-	73.0	-